

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

**ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГРАД
ВАЛАНДОВО, ОПШТИНА ВАЛАНДОВО**

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Октомври, 2019 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ГУП за Град Валандово, општина Валандово, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист,

Кети Андонова, администратор.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје
Управител
Емил Стојановски

*Кога се користи овој документ како користена литература треба да се цитира како што следува: КД Енвиро Ресурси ДОО Скопје, Извештај за стратегиска оцена на животна средина за ГУП за Град Валандово, општина Валандово.
Документот не смее да се печати и презентира во целина или во делови без согласност на КД Енвиро Ресурси ДОО Скопје*

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за ГУП за Град Валандово, општина Валандово како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за ГУП за Град Валандово, општина Валандово.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

ПОТВРДА
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратедиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратедиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратедиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратедиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратедиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10, 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-г Abdilqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратедиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" 66
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс: (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методија ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020190000837
Датум и време: 3.1.2019 г. 14:21:24

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Македонија
Датум и час на потпишување: 03.01.2019 во 14:21:30
Издавач на сертификатот: KibsTrust Qualified Certificate
Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА БР.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ,
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАџМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	16
1.1	Цели на заштита на животната средина	39
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	41
1.3	Употребена методологија	43
1.4	Законодавна рамка	45
1.5	Институционална рамка	46
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	48
1.7	Резиме	49
2.	Преглед на планскиот документ	50
2.1	Основи на Планскиот документ	50
2.2	Плански опфат	54
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	54
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	56
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	73
3.1	Сообраќаен план	73
3.2	Водоснабдителна мрежа	74
3.3	Фекална и атмосферска канализација	78
3.4	Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации.....	80
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	80
4.1	Карактеристики на просторот	80
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	80
4.1.2	Релефни услови, наклон и експозиција на теренот	80
4.1.3	Геолошки карактеристики	81
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот	81
4.1.5	Хидротехничка структура.....	81
4.1.6	Климатски и микроклиматски карактеристики	82
4.1.7	Население	84
4.1.8	Стопанство	85
4.1.9	Природно и културно наследство	86
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	87
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	93
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	95
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	96
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната	

	средина	99
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	108
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	117
10.	Нетехничко резиме	119
11.	Прилози	131
	Додаток	133
	Користена литература	136

Вовед

Новото време, во кое континуирано се одвива процесот на транзиција, носи крупни политички и економски промени кои генерираат структурни промени во општеството.

Генералниот урбанистичкиот план за град Валандово е утврден со закон и се изработува во две фази, односно како нацрт на план и предлог план. Планот има задача врз основа на исцрпна анализа на постојната состојба и дефинираните цели да ги детерминира насоките на развој во плански период од 2019 до 2029 година.

Генералниот урбанистичкиот план за град Валандово, општина Валандово се однесува за плански опфат со површина од 171,41 ха.

Неконтролиран урбан развој, врз основа на влијанието врз целокупниот еколошки систем е проблем од среден ризик. Последиците од неконтролираниот урбан развој се повеќекратни и се одразуваат врз човековото здравје, животната средина и квалитетот на живеењето. Влијанијата врз животната средина се изразени преку:

- загадување со разни видови отпад, отпадни води и опасни материјали;
- уништување на земјоделско земјиште и шуми;
- трајно губење или намалување на природните вредности;
- деградирање на пејзажот и узурпација на простори;
- оптоварување и намалена ефикасност на инфраструктурните системи;
- влијанијата врз човековото здравје изразени преку: појава на различни акутни и хронични болести, епидемии, како и генетски промени намалување на менталните способности, зголемување на стресни состојби и отуѓување.

Со оглед на специфичната природа на приоритетните активности, определени како суштински во процесот на отстранување и санирање на последиците од неконтролираниот урбан развој, истите претставуваат неразделив дел од активностите кои се во надлежност на Локалната самоуправа и ресорните министерства (МТВ и МЖСПП), како тековна или идна реализација на годишните програми на овие институции.

Анализите на неконтролираниот урбан развој, како и во останатите средини на Македонија, покажуваат непочитување на законската регулатива, немање на адекватни планови за развој на населените места, узурпирање на просторот и трајно губење на природните вредности на земјоделското земјиште.

Целта е спречување на неконтролираниот урбан развој, заштита на природните реткости и градителско наследство од деградација и урбанизирање на сите селски населби.

Се јавува потреба од изработка на ГУП со чие донесување ќе се овозможи и изработка на Детални урбанистички планови, кој ќе одговараат на реалната состојба и топографијата на теренот, со што ќе претставуваат функционален и економски издржани плански документи.

Генералниот урбанистички план се донесува и предвидува урбан развој за период на наредните 10 години. Предвидените активности треба да се

реализираат на краток до среден рок. Реализацијата ќе зависи од можностите за обезбедување на неопходните финансиски средства. За реализација на активностите најодговорни ќе бидат општинските власти, со помош на надлежните министерства.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оценка на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратемиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Планскиот документ Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово е изработен согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за град, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Планскиот опфат се наоѓа на југоисточниот дел на Македонија, распространет на југ од Демиркаписката Клисура, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север, општината Валандово се граничи со Општина Конче, на исток со Општина Струмица, на југоисток со Општина Дојран и Општина Богданци, а на запад со Општина Гевгелија. Оттука, планскиот опфат на град Валандово се наоѓа на патиштата кои водат кон Струмица и Дојран, а низ територијата на општината минува автопатот Е-75. Општината е оддалечена 26 километри од граничниот премин Дојран и 30 километри од граничниот премин Богородица, како и 48 километри од граничниот премин Ново Град.

Границата на планскиот опфат на град Валандово и се наоѓа во рамки на катастарска општина Валандово.

Од најсеверната точка на планскиот опфат, границата се движи кон југ минувајќи по источната границата КП 1413, потоа ја пресекува КП 1416, се движи кон југоисток по источната граница на КП 1418, КП 1419, КП 1420, КП 1431, КП 1450, КП 1449, КП 1448/2, КП 2037/3, КП 3599/1, ја пресекува КП 2048/3, продолжува во јужен правец по источната граница на 3599/1, ја пресекува КП 2064, КП 2084/2, се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2084/1 каде што стигнува до најисточната точка на планскиот опфат.

Од најисточната точка се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2088, ја пресекува КП 2071, продолжува кон југ по источната граница на КП 2052, КП 3599/1, пресекува КП 449, и продолжува движејќи се во југоисточен правец по јужната граница на КП 449, ја пресекува КП 3600/3, свртувајќи во јужна насока по источната граница на КП 3054/4, поминува по североисточната и источната граница на КП 2208, КП 3600/6, потоа ја пресекува КП 3600/6, продолжува да се движи по јужната граница на КП 3742, КП 3747/2, КП 3745/2, КП 3745/1, КП 3744, КП 3722/2, КП 3731/2, КП 3725, КП 3669, КП 3727/2, КП 3714/2, КП 3729/3, КП 3712/2, КП 3712/1, КП 3711/2, КП 3710/1, свртува и се движи по источната и јужната граница на КП 3547, КП 3546/1, КП 3546/2, ја пресекува КП 3455, КП 3548, свртува југ и се движи по источната граница на КП 3795/1, ја пресекува КП 3794/1 и КП 3797,

свртува и се движи по јужната граница на КП 3797, КП 3795/2, каде што стигнува до најјужната точка на планскиот опфат.

Од најјужната точка на планскиот опфат, границата продолжува да се движи кон север по западната граница по КП 3812/2, се свртува кон запад движејќи се јужната граница на КП 3419/2, КП 3419/1, КП 3424, движејќи се кон југозападен правец по источната граница на КП 3428, ја пресекува КП 3826/2, продолжува движејќи се кон западната граница на КП 3151, ја пресекува КП 2987, потоа продолжува во северозападен правец по западната граница на КП 3037, КП 3034/2, продолжува по западната страна на КП 3024/6, потоа продолжува во северен правец по западната граница на КП 3024/4, КП 2932/1, КП 3037, потоа свртува кон запад и се движи по граница на КП 2559, и ја пресекува КП 2559, и продолжува да се движи по западната граница на КП 2942, свртувајќи кон исток се движи по северната граница на КП 2942, КП 2918, КП 2917, КП 2916/1, КП 2915, КП 2907/1, КП 2906, КП 2498, КП 2499/1, КП 2508/2, КП 2507, КП 516/1, КП 11/3, КП 2503, КП 2497/2, КП 2495, КП 2493/2, КП 2493/1, КП 2494, потоа свртува кон север, се движи по западната и северната страна на КП 2414/2, КП 2001/2, КП 2000/2, ја пресекува КП 2430/1, КП 3594/1, КП 2424, КП 2411, КП 2135/1, КП 2422/2, КП 2422/4, КП 2420, КП 2419, КП 2436, КП 2437, ја пресекува КП 2328/1, КП 2340/3, КП 2340/1, КП 2329/1, КП 2329/2, КП 2324, се движи во североисточен правец и ја пресекува КП 2006/1, потоа се движи по западната и северна граница на КП 2005, по северната граница на КП 2015, КП 2006/1, се движи кон северен правец по западната граница на КП 2017, ја пресекува КП 2017, западната граница на КП 1413 каде што стигнува до најсеверната точка на планскиот опфат.

Површината на планскиот опфат во рамки на опишаните граници изнесува 178,41 ха.

Подрачјето на опфатот на ГУП за град Град Валандово бил предмет на разработка на следната документација:

- ДУП: Валандово централно подрачје, одлука бр. 08-86/2 од 21.04.1993 година;
- ДУП: Валандово од 1978 година, одлука бр. 02-2937/1 од 25.09.1978 година;
- ДУП: За делот помеѓу улиците Каме Полизов и југозападната граница на градежниот опфат до пресекот со улица Првوماјска во Валандово одлука бр: 07-116/4 од 05.12.2013 и техничка исправка бр. 08-11/11 од 31.01.2017 година;
- ЛУПД: за КП 3408 во м.в. Мечкин даб, КО Валандово, со технички број КП 140/11;
- ГУП: Валандово основен урбанистички план од април 1994 година, одлука бр: 08-76/3 од 22.06.1994 година;
- ДУП: за дел од локалитет индустриска зона на КП 229/1, 2292/3, 2292/4, 2293/1, 2293/2, 2314/1, 2314/2 и делови од КП 2299, 2310/1 и 2091/1 КО Валандово Плански период: 2011 - 2016 година;
- ДУП: Валандово населба Странец;

- ДУП: За населба Ветеринарна во Валандово, одлука број: 07-102/7 до 30.10.2013 година.

За предметниот плански опфат релевантен плански документ кој ги дава основните влезни параметри и насоки при планирање на просторот претставуваат Условите за планирање на просторот.

Од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање издадено е Решение за Услови за планирање на просторот (бр. 15-1398/2019 од 22.11.2019 година). Условите за планирање на просторот, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y29616 се составен дел на Решението и содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повиоко ниво и графички прилози кои претставуваат извод од Просторниот план на Република Македонија.

Денешното Валандовско административно - територијално (општинско) подрачје се наоѓа на јужниот дел на Македонија, во областа Бојмија, распространето на југ од Демиркаписката Клисура, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север од валандовскиот крај се протега Тиквешката област, односно Неготинското општинско територијално подрачје. Нив ги дели планинската теснина на реката Вардар формирана од краиштата на Кожуф планина. Валандовската котлина има доста ниска надморска височина. Градот е оддалечен 23 километри југозападно од Струмица, 25,5 километри североисточно од Гевгелија и 18 километри северно од Нов Дојран.

На просторот на денешно Валандово во античко време постоела римска населба, за што сведочат откриените римски мозаици и други археолошки материјали во разните делови на градот. На подрачјето на општина Валандово биле откриени четириесет археолошки локалитети, меѓу кои позначаен е античкиот град Исарот, кај селото Марвинци, кој се идентификува со древниот град Идомена чие потекло било од крајот на 5 век п.н.е. и се наоѓал на патот Солун - Белград. Градот доживеал процут во римско време, но во почетокот на 6 век бил разурнат од силен земјотрес.

По исчезнувањето на античкиот град Исарот, во значајна стратешка населба во Валандовската котлина прераснало Валандово. Одделни изворни материјали и преданија говорат дека античкиот град врз чии темели лежи денешно Валандово, во раниот византиски период бил споменуван со името Микро Константинопол (Мал Цариград). Словените се населиле во Валандово и во неговата околина кон крајот на 6 век или во почетокот на 7 век. Тогаш биле забележани големи промени, како во однос на структурата на населението, така и во менувањето на топонимите на населените места. Во писмените извори градот првпат се споменува во 10 век со името Валандер. Но, тоа не значи дека Валандово како населба, не постоело и пред тоа. Потврда се археолошките наоди во градот. Името ИВаландерв било добиено од Иубавата местоположба на градот во долинатав. Убава долина или добра долина, на старословенски јазик значело Ивалјан долв (Иваландолв односно Валандово) . Инаку, убавата валандовска долина ги имала и епитетите: златна долина, зелена долина и сл.

Средновековно Валандово било споменувано и со името Алавандово, во значење на цветен град (Град на цвеќето). Под ова име градот бил споменат во една црковна повелба на српскиот цар Душан од 1349 година. Од зборот Алавандово, со отпаѓање на првата буква А и преку метатеза на првите слогови, било добиено името Валандово.

Валандово во својата многувековна историја имало многу падови и подеми. Градот повеќепати настрадал од природни катаклизми (земјотреси, пожари, поплави, епидемии и сл.) како и од воени дејствија на туѓите освојувачи на овој простор. Во историјата на градот Валандово мошне е значаен 19 век, кога благодарение на погодната местоположба достигнал голем развој. Според кажувањата, тогаш во градот била развиена трговијата. Се извезувало: добиток, кожи, пастрма, масло, волна, свила, калинки, грозје и други земјоделско-сточарски производи, и тоа претежно во Солун.

Во 19 век Валандово било многу важно транзитно-сообраќајно место. Во патните правци север-југ секојдневно се движеле трговци и кирации, со карвани и запрежни коли, натоварени со трговска стока. Ова многу придонело во Валандово да живне стопанската активност, да се развијат трговијата и занаетчиството.

Просторот кој е предмет на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово се наоѓа во КО Валандово, во општина Валандово. Главна сообраќајна поврзаност на градот е преку регионалниот пат кој минува низ градот Р1401- (Струмица - врска со А4 - Рабово-Валандово - Балинци - Марвинци - врска со Р1102).

Сообраќајно-транспортните врски отсекогаш биле многу значајни за територијата на општина Валандово. Притоа треба да се спомне дека стратешката местоположба овозможува брза и квалитетна комуникација. Од аспект на сообраќајната комуникација, регионот е добро поврзан и е на задоволително ниво. Поврзаноста со другите регионални центри и главниот град на државата е добра.

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните примени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на анализа на бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста на населението, треба да се покаже просторно - временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинставата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Поради отсуство на официјални пописни податоци за изминативе години, користени се податоци од последниот Попис од 2002 година.

Согласно Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година, во градот Валаново биле регистрирани вкупно 4.402 жители и спаѓал во групата на мали градови.

Од податоците од постоечката состојба може да се констатира дека бројот на вкупното население се намалува. Тоа е посебно изразено во малите општини и населени места, поради економска миграција на населението посебно на младата популација и тоа воглавно на миграција надвор од државата. Статистичките податоци не ги опфаќаат миграциските и емиграциските показатели и тие не влегуват во вкупната бројка на населението.

Старосната структура на населението во основа е определена од интензитетот на природниот прираст и механичкото движење на населението.

Анализата на старосната структура е битна од повеќе аспекти. Според неа се споредуваат одделните контингенти на населението (предучилишни, училишни, работоспособни, активни, издржувани и слично) како и други значајни елементи за социодемографско планирање.

Општата и стопанска развиеност на едно подрачје директно влијае врз начинот на организирање на семејството, односно со растот на општеството, економскиот развој, доаѓа до распаѓање на големите семејства со тенденција на нивно сведување на потесно семејство во кое живеат само родителите со децата.

Тргувајќи од определбата дека популациската политика преку систем на мерки и активности треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економскиот развој на Републиката.

Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне оптимизација во користењето на просторот и ресурсите, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој во Републиката. Менувањето на сегашните однесувања на обновување на населението и потребата од создавање модел на современо семејство со просечен број од околу 2,2 деца, претставува долгорочен и сложен процес на усогласување на личните и заеднички потреби и интереси на граѓаните. Како демографска рамка на вкупната расположлива понуда на работната сила, населението е значајна категорија која треба да се има предвид при апроксимација на потенцијалните работни ресурси. Од обемот и интензитетот на приловот на новите генерации зависи и потребата од поголем степен на активирање на работоспособни лица.

Прирастот на населението за период од 17 години (од 2002 година до денес) е податок до кој што може да се дојде преку метод на апроксимација изведен со користење на податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година и

анализа на постоечката состојба, односно сублимација на инвентаризираниот градежен фонд и претпоставениот број на домаќинства.

Податоците во однос на населението се превземени од спроведениот Попис на населението 2002 година.

Индикатори	Општина Валандово
Вкупен број на живеалишта, Попис 2002	4,05
Просечен број на членови по индивидуални домаќинства Попис, 2002	11,889
Извор: Државен завод за статистика	

Табела 1. Вкупен број на живеалишта и просечен број на членови по домаќинство, Попис 2002 година

Најважни категории на демографската-економската структура претставуваат работо-способниот и активниот контингент на населението.

Учеството на работоспособно население во вкупното население на определена агломерација е многу важна детерминанта во нејзиниот стопански развој.

Работната сила како непосреден носител на сите активности се регрутира од контингент на работоспособно население т.е. од мажите на возраст од 15-64 години и жените на возраст од 15-59 години.

Големината на работоспособниот контингент е определена од динамиката на природниот прираст и од старосната структура на определен популациски контингент. Активното население е условено од демографските фактори од вкупната економска состојба на градот и пошироко.

Во однос на економската активност, населението (според Пописот) е групирано во две основни групи: активно и неактивно население. Активното население го сочинуваат лицата на возраст од 15 години и повеќе и тоа:

- лица кои вршат занимање - работен однос или самостојно;
- лица кои не вршат занимање - лица кои прекинале работа поради банкротирање на работодавецот, сезонски карактер на работата, лица кои чекаат да отпочнат со нова работа, ученици, студенти, пензионери, домаќинки, невработени и други лица кои бараат работа.

Неактивно население го сочинуваат лицата кои не се вработени и лицата прекинале со работа и кои не бараат работа (домаќинки - ангажирани на должности во рамките на домаќинството во нивниот сопствен дом, лица на отслужување воен рок, лица на издржување казна затвор, лица трајно неспособни за работа, ученици, студенти и др.)

Нивото на писменоста на населението и степенот на неговото образование претставуваат основни културни белези преку кои едновременно се оценува и степенот на развојот на определено подрачје.

И покрај напорите кои општеството ги вложило во изминатиот период, сеуште не може да се рече дека неписменоста е искоренета. Како писмено се смета секое лице кое завршило повеќе од 3 одделенија основно училиште. Исто така, како писмено се смета и секое лице без школска подготовка и со 1-3 одделение основно училиште ако може да прочита и напише писмо, без оглед на кој јазик и писмо умее да чита и пишува.

За согледување на културните белези на населението како комплекс кој има значително влијание врз другите компоненти, дадени се податоци за школската подготовка и писменост.

Државниот завод за статистика не ја обработува образовната структура на населението по населени места туку по општини. Од овие причини не е можно да се направи прецизна анализа на образовниот профил на населението на територијата на планскиот опфат за град Валандово, туку истиот ќе биде направен за вкупната територија на општината. Сепак сликата за состојбите во образовната структура на територија на општината ќе даде приближна слика и за состојбите на територијата на планскиот опфат, со можни мали отстапувања во делот на високото образование каде вкупниот број на населението со високо образование е помала во руралните средини. Согласно податоците од пописот на населението од 2002 година, распоредот на писмени и неписмени по полоа структура е следнава:

Општина Валандово	Вкупно		Мажи		Жени	
	Писмени	Неписмени	Писмени	Неписмени	Писмени	Неписмени
	10293	254	5385	75	4908	179

Извор: Државен завод за статистика

Табела 2. Вкупното население според пол и писменост во општините

Поради застареноста на податоците од Пописот на населението, претпоставка е дека сегашната бројка на граѓани со завршено средно и високо образование ќе биде повисока од причини што и средното образование е задолжително за сите граѓани од 2008 година и поради стимулативната државна политика за упис во високо - образовните институции, исто така бројката на лица со стекнато магистратура и докторат би требало да биде драстично поголема за разлика од 2002 година. Од овие причини и бројката на лица без училиште би требало да биде намалена:

Општина Валандово	Вкупно	Без образование	Некомплетно основно образование	Основно училиште	Средно училиште	Виша школа	Факултет, академија	Магистратура	Докторат
	9.637	313	2.495	2.859	3.416	235	311	1	3

Извор: Државен завод за статистика

Табела 3. Вкупно население на возраст од 15 и повеќе години, според школска подготовка, Попис 2002 година

Во планскиот опфат постои само една Јавна установа за деца - детска градинка Калинка, каде што егзистира во 13 групи, а вкупно згрижува 225 деца. Нивната основна дејност е згрижување, престој, нега, исхрана, организирање и реализирање на повеќе активности како што се воспитно-образовни, спортско-рекреативни, културно-забавни и други активности.

Во планскиот опфат егзистира Основно училиште Јосип Броз Тито, со 22 паралелки и вкупно 364 ученици, како и Средно училиште Гоце Делчев, со 16 паралелки и вкупно 228 ученици.

Во град Валандово функционира еден ЈЗУ Здравствен дом - Валандово, каде има 56 вработени. Во Здравствен дом - Валандово функционираат следните служби: Итна медицинска помош; Превентивна здравствена заштита на предучилишни и училишни деца; Превентивна стоматолошка заштита на деца; Поливалентна патронажа; Вонболничко породилиште и ги има следните специјалистички служби: Интерна медицинска со дијабетолошка амбуланта; Рентген дијагностика; Лабораториска дијагностичка дејност; Физикална медицина; Депо за лекови (прирачна аптека).

Административно управни објекти се Општина Валандово, Собранието на општината, МВР - ПС Валандово, Подрачна единица на Фонд за здравствено осигурување, Центар за социјална работа Валандово, Подрачна единица на Фонд за пензиско и инвалидско осигурување Валандово, Центар за социјална работа Валандово, Подрачна единица на Фонд за пензиско и инвалидско осигурување Валандово, Подрачна единица на Агенција за вработување Валандово, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство - Подрачна единица Валандово, Министерство за одбрана - Подрачна единица Валандово, Министерство за финансии, Управа за имотно-правни работи Валандово, Министерство за труд и социјална политика - Подрачна единица Валандово, Министерство за правда - Подрачна единица Валандово, Министерство за внатрешни работи, Полициска станица Валандово, Агенција за катастар на недвижности, Одделение за катастар на недвижности Валандово, Агенција за унапредување на земјоделието Битола - Подрачна единица Валандово, Управа за јавни приходи, Централен регистар, Подрачно одделение Валандово, Државен пазарен инспекторат Подрачно одделение Валандово, Државен трудов инспекторат Подрачно одделение Валандово, Државен управен инспекторат Подрачно одделение Валандово, Центар за управување со кризи, Дирекција за заштита и спасување, Територијална противпожарна единица Валандово, Јавно комунално претпријатие Комунален Сервис Валандово, АД Водостопанство на Македонија Подружница Валандово.

Општина Валандово е една од најстарите градски општини во Република Македонија, со свои традиции, обичаи и богат културен живот. Културниот центар 25-ти Мај е формиран е во 1983 година, со здружување на киното Хром, пионерскиот дом и локалната радио - станицата. Како културна институција има доминантно место во Општината и дава значаен придонес во збогатувањето на културно-забавниот живот на граѓаните. Во составот на домот работи и Матична библиотека Гоце Делчев од Валандово.

Инаку, во неговите простории се сместени повеќе културни институции и организации: Музејска збирка, Фолк Фест Валандово, КУД Гоце Делчев Валандово, Распеани Валандовчани, Радио Валандово. Преку него се реализирани поетски читања, ликовна колонија, концерти, промоции на книги, курсеви по странски јазици. Валандово е познат и по својот музички фестивал Фолк Фест, фестивал на народна музика. Фестивалот се одржува од 23 до 25 мај секоја година. Фолк Фест се одржува во континуитет на богатата и долга музичка традиција во регионот. Започнал да се одржува во 1985 година и повеќе од 22 години опстојува и стана традиција во државата. Од Фолк Фест Валандово се излезени голем број на музички хитови и многу познати пејачки имиња од македонската естрада. Во 1989 година е изградена нова сала со 1.200 седишта во Валандово, во која повеќе од 20 години успешно се одржува манифестацијата. Секоја година се врши пренос од Македонската телевизија и фестивалот е гледан не само од домашната публика, туку и од дијаспората.

Валандовчани меѓу првите започнаа манифестација која стана синоним на зачувување на старите занаети и старите обичаи. Ракијадата не е само начин како да се покаже печењето на ракија, што нашите предци го правеле пред векови, туку со неа промоција добива и регионот којшто е богат со лозови насади и поднебје кое произведува еколошки и ретки сорти грозје.

Ракијадата е манифестација која од 2000 година се одржува во Валандово. Главни организатори се општина Валандово и Домот на културата во Валандово. Ракијадата има пред сè друштвен, а воедно и натпреварувачки карактер. Учесниците на ракијадата се натпреваруваат во печење ракија, а учесници можат да бидат и оние кои уживаат во традиционалното печење ракија. Секоја година има учесници од општината, но и надвор од неа. Од година на година ракијадата станува се позначаен дел од културата во регионот и пошироко.

Позначајни верски објекти се црквите Св. Димитрија Солунци и Прерождество на Пресвета Богородица.

Главна стопанска гранка на населението е земјоделството особено одгледување на житни култури, винова лоза, бостан, градинарски култури (пиперки, домати), тутун и др.

Најголемиот број на компании се сконцентрирани на територијата на општина Валандово, кои се занимаваат со преработка на овошје и на зеленчук. Производството се врши со сировини набавени од локални произведувачи и произведувачи од струмичкиот регион. Најчесто произведувани производи се познатите традиционални специјалитети како што се ајварот, летниот пинџур, лутеницата, различните видови слатко и други производи. Дел од компаниите за преработка на овошје и зеленчук на територијата на град Валандово се: Дием-ГП, Дим Ком компании кои се занимаваат со преработка на овошје и на зеленчук. Постојат и индустриски капацитети од прехранбената (фабриката за кондиторски производи 9-ти Ноември) и текстилната индустрија, а работат и повеќе доста успешни приватни фирми од областа на винарството, цигарите и

тутунопроизводството, кои имаат поволни услови за развој поради близината на Валандово до грчката граница.

Инвентаризација на земјиштето и зеленилото во планскиот опфат, на изградениот градежен фонд и вкупната физичка супраструктура

За целосно согледување на постојната состојба во границите на планскиот опфат направени се детални истражувања.

Истражувањата на просторот се извршени по пат на директен увид на теренот, директна комуникација со корисниците на просторот и анализа на добиените податоци.

При увид на самото место инвентаризиран е секој поединечен објект со сите негови карактеристики како и начинот на користење на земјиштето.

Со анализата извршена е обработка и класификација на добиените податоци, при што се добиени согледувања од повеќе аспекти: изграденост, функционална искористеност на просторот, диспозиција на функции во локалитетот и друго.

Поголем дел од подрачјето на планскиот опфат претставува изградено земјиште, претежно со реализирани објекти за домување. Станбениот фонд го чинат семејни куќи кои опфаќаат најголем процент од вкупната површина за домување.

Во рамките на градскиот центар концентрирани се поголем дел од јавните институции. Северно и јужно од градското јадро доминира станбена структура. Во југозападниот дел и западниот централен дел од планскиот опфат се лоцирани индустриски зони.

Во однос на квалитетот на изградениот градежен фонд станува збор за збиеност на објектите, тесни пристапи на мали меѓусебни растојанија, изразено во градското јадро и северно од него со доминантна намена домување во станбени куќи, има добра опслуженост со комунална инфраструктура. Останатиот дел од планскиот опфат го сочинуваат објекти домување во станбени згради, мали и комерцијални дејности, големи трговски единици, големи угостителски единици, деловни намени, хотели, образование и наука, здравство и социјална заштита, култура, државни институции, верски институции, лесна и загадувачка индустрија; сервиси; стоваришта; меморијални простори, комунална супраструктура; и неизградено земјиште.

Домувањето е еден од најзначајните елементи на просторното и урбанистичко планирање. Во функционалната структура на урбаните населби ангажира најголем дел од вкупната површина на изграденото земјиште.

Според горенаведените податоци за движењето на бројот на жители, според пресметаните вредности изнесува 4402 жители.

Во опфатот на град Град Валандово инвентаризирани се околу 1435 објекти за домување. Доколку се земе како влезен податок дека во еден објект живее по едно семејство со просек од 3,5 члена се доаѓа до околу 5022 постоечки жители ($1435 \times 3,5 = 5022$).

Пресметаната густина на населеност како количник од бројот на жители и површините под група на класа на намени А- домување (55,18ха) на ниво на плански опфат изнесува 91,01ж/ха.

Бесправно изградени објекти најчесто се лоцирани на земјиште во приватна сопственост, а истите се објекти од цврста градба, со масивна или скелетна конструкција и најчесто опремени со инсталации.

Комерцијални и деловни намени

Во планскиот опфат егзистираат мали комерцијални и деловни дејности, големи трговски единици во кои спаѓаат сите видови на трговија на мало која се оставува на постојниот пазар на отворено и објекти со големи специјализирани продавници или супермаркети.

Исто така, затекнати се објекти во кои има угостителски дејности односно дискотека.

Во централното јадро егзистираат објекти во кои се одвиваат деловни дејности во големи канцелариски простори од управни или административни згради. Во самиот центар има постоечки објекти, хотел кои има различни содржини од услужен карактер.

Општествениот стандард како комплекс од функции во доменот на општествената надградба произлегува од специфичностите на поднебјето, културно - историскиот развој, местоположбата на градот во поширокото опкружување, достигнатиот степен на развиеност и опременост со капацитети и општествено прифатени критериуми и стандарди во доменот на образованието, културата, здравството, социјалните грижи и др. Тој се базира на достигнатото ниво на развојот на кој се надоврзуваме и е во директна корелација со претпоставените за идниот демографски развој, развојот на домувањето и стопанските дејности, како и со влијанието на специфичностите на начинот на живеењето.

Образованието на населението се обавува преку системот на образовните установи - училишта (за основно, средно, вишо и високо образование). Од сите наброени степени на образование основното и средното образование се задолжителни и бараат целосно вклучување на сите деца на возраст од 6-18 години, додека пак во останатите степени корисниците се вклучуваат зависно од можностите и желбите.

Училишната мрежа за основно образование ја сочинува основното училиште Јосип Броз Тито, со 22 паралелки и вкупно 364 ученици.

Според стандардите и нормативите на урбанистичко планирање стандардот за пресметување на најмалата површина на градежната парцела треба да изнесува најмалку 20м²/ученик.

Училишната мрежа за основно образование ја сочинува основното средно училиште Гоце Делчев, со 16 паралелки и вкупно 228 ученици.

Според стандардите и нормативите на урбанистичко планирање стандардот за пресметување на најмалата површина на градежната парцела треба да изнесува најмалку 25м²/ученик.

Здравствената заштита се одвива во ЈЗУ Здравствен дом - Валандово, каде има 56 вработени. Во Здравствен дом - Валандово функционираат

следните служби: Итна медицинска помош; Превентивна здравствена заштита на предучилишни и училишни деца; Превентивна стоматолошка заштита на деца; Поливалентна патронажа; Вонболничко породилиште и ги има следните специјалистички служби: Интерна медицинска со дијабетолошка амбуланта; Ренген дијагностика; Лабораториска дијагностичка дејност; Физикална медицина; Депо за лекови (прирачна аптека).

Центар за социјална работа, работи врз определбите на програмата за развој на социјалната заштита и законот за социјалната заштита и другите позитивни законски прописи. Динамиката за развојот на социјалната заштита е во непосредна зависност од општествениот економски развој на општината и интензитетот на социјалните појави и проблеми настанати како последица на општествените движења. Во основа, напорите кои на овој план општеството ги вложува ориентирани се на создавање на услови за јакнење на материјалната положба и животниот стандард на корисниците на социјалната заштита.

Предучилишното образование и воспитување на децата претставува една од темелните функции во градењето и развојот на детската личност. На територијата на градот Валандово оваа дејност се одвива во една Јавна установа за деца - детска градинка Калинка, каде што егзистираат 13 групи, а вкупно згрижува 225 деца.

Според стандардите и нормативите на урбанистичко планирање стандардот за пресметување на најмалата површина на градежната парцела треба да изнесува најмалку 35м²/дете.

Во проследните години со промената на начинот на живот и општите социо-економски состојби на населението, нагло се зголемува бројот на деца што престојуваат во предшколските институции. Зголемениот број на деца врши дополнителен притисок врз капацитетот на постојните објекти и неминовна е потребата од планирање на нови површини и објекти за детски градинки.

Културата и уметноста функционираат како дејности со забавен и културно воспитен карактер.

Во основна класа на намена Државни институции опфатени се; општинска зграда и објектите во надлежност на Локалната самоуправа, домови на урбаните заедници, социјални работи, државни органи - подрачни единици на министерствата, агенции и слично, правосудство и итн.

Духовната култура како дел од општата човекова култура има и свои потреби од простор во рамките на градското ткиво покрај веќе ангажираните површини.

Храмовите посветени на духовната култура без оглед на вероисповеста што во нив се проповеда, располагаат со исклучително квалитетни простори во кои создале сопствена, специфична атмосфера.

Верските објекти претставуваат места каде граѓаните ги остваруваат своите религиозни и одредени ритуали, во зависност на која религиозна група припаѓаат. Во градот Валандово регистрирани се следните верски објекти Св. Димитрија Солунци и Прерожество на Пресвета Богородица.

Зеленилото во структурата на градскиот организам претставува важна компонента за зачувување и унапредување на животната средина, покрај заштитната, естетско - декоративната, рекреативната и социјално - психолошката улога која ја има.

Во градот Валандово регистриран е верски објект Св. Димитрија Солунци, каде во непосредна близина егзистираа меморијални простори (гробништа).

Покрај комуналната инфраструктура, егзистира и комунална супраструктура (бензинска пумпа и технички преглед) и неизградено земјиште.

Реализација и намена на просторот

Од истражувањето на постојната состојба и увидот на терен, констатирано е дека околу 41,41% е градежно изградено земјиште, додека останатиот дел од планскиот опфат го сочинуваат комунална инфраструктура и неизградено земјиште (околу 58,95%).

Покрај објекти за домување, во рамки на градот има реализирано објекти со мали и комерцијални дејности, големи трговски единици, големи угостителски единици, деловни намени, хотели, образование и наука, здравство и социјална заштита, култура, државни институции, верски институции, лесна и загадувачка индустрија;, сервиси;, стоваришта; меморијални простори.

Во графичкиот прилог во планската документација, начинот на употреба на земјиштето е обележан со следните класи на намени, односно поединечните намени на градбите:

- А1 - домување во станбени куќи
- А2 - домување во станбени згради
- Б1 - мали и комерцијални дејности
- Б2 - големи трговски единици
- Б3 - големи угостителски единици
- Б4 - деловни намени
- Б5 - хотели
- В1 - образование и наука
- В2 - здравство и социјална заштита
- В3 - култура
- В4 - државни институции
- В5 - верски институции
- Г2 - лесна и загадувачка индустрија;
- Г3 - сервиси;
- Г4 - стоваришта;
- Д4 - меморијални простори
- Е2 - комунална супраструктура; и
- НЗ - неизградено земјиште.

Во однос на катноста, објектите се претежно приземни и два ката, а највисоките се до П+4 (приземје и четири ката).

Инвентаризација на постоечки споменички целини и градби од културно-историско значење

Според доставените податоци од Министерството за култура на РМ - Управа за заштита на културното наследство (17-807/2 од 21.02.2019 година), во рамките на планскиот опфат на ГУП за град Валандово, општина Валандово има заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство. Во границите на планскиот опфат се наоѓа археолошкиот локалитет Зелениште (4-804-101/10 ЕНД) и археолошкиот комплекс Мозаици (4-804-010/1 ЕНД).

За подрачјето на планскиот опфат на Генералниот урбанистички план за град Валандово, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Струмица има изработено Заштитно конзерваторски основи од 2019 година.

Мерки на заштита

Валоризација

Валоризација на археолошкиот локалитет Зелениште - Валандово, кој заслужува да биде ставен под заштита. Археолошкиот локалитет Зелеништем - Валандово евидентиран со матичен број 4-804-010/10 ЕНД.

Бр.1.	
Назив	Археолошки локалитет Зелениште
Локација	Локалитетот се наоѓа во југоисточниот дел на градот Валандово, во дворот на здравствен дом
Адреса	
Катастарска парцела	КП 3335
Опис на содржините	Археолошкиот локалитет Зелениште – Валандово претставува рано античка некропола. Погребувањата се датирани кон крајот на VI и раниот V век пр.н.е.

Време на настанување	Рана антика – архајски период (крајот на VI и почеток на V век пр.н.е.).
Граници на заштитено добро	КП 3335
Контактни зони	• На запад: дел од КП 3375/1

	• на југ: дел од КП 3428 и дел од КП 3267/1 • на исток: дел од КП 3303/1 • на север: КП 3319/1, КП 3319/2, КП 3319/3, КП 3317/1, КП3317/2 и КП 3320
Површина на доброто	12931,48м ²
Вкупна површина на заштитеното добро	12931,48м ²
Автор	/
Време на настанување	крајот на VI и почеток на V век пр.н.е.
Намена	Археолошки локалитет
Вредности и значење	При изградба на болницата во Валандово, во мај 1984 година на локалитетот Зелениште зафатен е дел од нова, порано непозната некропола, при што се откриени неколку скелетни гробови – цисти. На некрополата Зелениште во Валандово се истражени само 9 погребувања, сите тие се датирани кон крајот на VI и раниот V век пр.н.е., без индикации за постоење на постари или помлади погребувања. Гробните конструкции во некрополата се масивни, градени од убаво обработени камени плочи – монолитни блокови од бигор. Спојувањето на плочите, во аглите на конструкцијата било изведени со глина, така што оставаат впечаток од вистински саркофази. Ориентацијата им била единствена, во поравец запад-исток.
Состојба	Освен заштитните археолошки ископувања во мај 1984 година, не се вршени други истражувања на овој локалитет. На парцелата КП 3335 освен Болницата изградени се пристапни патеки и паркинг. Во последниве години не се вршени градежни активности на овој простор, кои би придонеле за нарушување на културните слоеви.

Локалитетот Зелениште не е откриен во целост и со овозможување на услови за истражување, локалитетот ќе се доситражи и ќе се дефинира во целостр. Локалитетот поседува доволно елементи како некропола од архајски период за да се изврши негова валоризација.

Бр.2.	
Назив	Гробјанска црква Св. Димитриј
Локација	Црквата се наоѓа во северозападниот дел од градот, на карпеста падина под планината Плавуш.
Адреса	/
Катастарска парцела	КП 2414/1
Опис на содржините	Трокорабна црква со полукружна апсида на источната страна. Во дворот на црквата има камбанарија изградена во 1898 година и на југоисточната и јужната страна има тремови изградени во 1936 годин. Во дворот на црквата уште има продавница за сваќи, канцеларии, трпезарија, крстилница, базен за фрлање на кротот за Водици, чешма и капела.
Време настанување	на Црквата е изградена во 1830 година. Натписот се наоѓа на јужната фасада под кровната конструкција.
Граници заштитено добро	на КП 2414/1
Контактни зони	• на запад: дел од 2414/2, • на север: дел од КП 2414/2, КП 2002/2 и КП

Површина на доброто	1285 м ² Земјиште под црква: 223 м ² Помошни објекти: 274 м ² Двор: 788 м ²
Вкупна површина на заштитеното добро	1285 м ²
Автор	/
Намена	Православен христијански храм во функција
Вредности и значење	Црквата е трокорабна градба со полукружна апсида на источната страна и кров на две води. Градена во 1830 година. Од XIX век поседува 43 евидентирани икони од непознат зограф. Југозападно од црквата во 1898 година е изградена камбанарија која во 1994 година е обновена. Од јужната и југоисточната страна во 1936 година се изградени отворени тремови кои во денешно време се претворени во канцеларии и трпезарија. Таа претставува еден пример на градба од преродбенскиот период во која во 1840 година имало ќелии на училиште, кое Полјанскиот епископ Партение Зографски, познат македонски преродбеник и печатар, го посетува во 1860 година и инсистира учениците да учат на црковно-словенски јазик. Затоа сметаме дека улогата на оваа црква во овој значаен период за нашата држава заслужува да биде ставена под заштита.

Состојба

Сегашната состојба на црквата Св. Димитрија е добра и истата е во добра физичка состојба. Иако градот Валандово се наоѓа на трустно подрачје, во земјотресот од 1993 година нема некои поголеми оштетувања на градбата. Иако нема поголеми оштетувања од земјотресот, сепак на црквата извршени се некои интервенции. Во 2000 година е сменета кровната конструкција и камениот под е заменет со керамички плочки. Сидовите се наново малтерисани и обоени во бела боја. Прозорците, влезната врата и мебелот во внатрешноста на црквата е заменет во 2015 година. Новите прозорци, вратата и мебелот се од дрво. Исто така, на прозорците поставени се железни решетки во 1970-тите години.

Сите сидни површини во олтарот се фреско живописни во 2011/2012 година од локалет уметник. Истиот уметник ја има насликано и фреската Вознесение на Пресветата Богородица на оградата од балконот во женскиот дел од црквата (нартекс). Над влезот, во истиот период е насликана и фреската посветена на Св. Димитрија, патронот на црквата.

Во 1988 година е изработен и новиот иконостас, од дрво во резба, од црковниот уметник Мишко Милановиќ, на кој се наредени престолните икони од XIX век.

Со оглед на горенаведеното има доволно елементи врз основа на кои црквата Св. Димитрија во град Валандово може да биде анализирана и валоризирана со цел да биде ставена под заштита како културно наследство.

Напомена: Во согласност со Законот за заштита на културното наследство, за предложениот објект и археолошки локалитет, во рок од една година потребно е да биде изработен Елаборат за валоризација.

Категоризација

Напомена: Конечната категоризација ќе биде дадена при изработката на Елаборат за валоризација.

Археолошкиот локалитет Зелениште - Валандово, согласно категоризацијата според значење, се одредува како значајно културно наследство.

Критериумот за ова категоризација е тоа што претставува некропола од архајскиот период, со времена рамка од крајот на VI и почеток на V век пр.н.е. каде покојниците се третирали со инхумација, со масивни гробни конструкции, градени од убаво обработени камени плочи - монолитни блокови од бигор. Спојувањето на плочите, во аглите на конструкцијата биле изведени со глина, така што оставаат впечаток од вистински саркофази.

Исто така, критериум е културно-историското, научното и општественото значење на археолошкиот локалитет. Археолошкиот локалитет Зелениште - Валандово, согласно категоризацијата според загрозеност, се одредува како незагрозено културно наследство.

Црква Св. Димитрија, согласно категоризацијата според значење, се одредува како значајно културно наследство. Критериум за оваа категоризација е архитектонската композиција на објектот, староста изразена како време на неговото настанување (за црквата 1830, камбанаријата 1898 и трпезаријата 1936 година). Исто така, критериум е и функцијата на објектот што се однесува на неговата културна функција, како и културно - историското и општественото значење на објектот. Објектот црква Св. Димитрија - град Валандово, согласно загрозеност, се одредува како - незагрозено културно наследство.

Режим на заштита

Режим на заштита на поединечни добра

Археолошкиот локалитет Зелениште - Валандово е со режим на заштита од втор степен, а неговата контактна зона е со режим на заштита од трет степен.

За овој археолошки локалитет, се определува режим на заштита од втор степен, што подразбира дека археолошкиот локалитет во рамките на своите граници (КП 3335) претставува заштитена целина која има контактна зона. Контактната зона на ова целина е формирана од следниве катастарски парцели:

- на запад: дел од КП 3375/1;
- на југ: дел од КП 3428 и дел од КП 3267/1;
- на исток: дел од КП 3303/1;
- на север: КП 3319/1, КП 3319/2, КП 3319/3, КП3317/1, КП3317/2 и КП 3320.

Во заштитена зона и контактна зона не се дозволени никакви интервенции без конзерваторско одобрение и мислење издадено од надлежниот орган за заштита на културното наследство, во согласност со Законот за заштита на културното наследство.

Во заштитената зона не е дозволено:

- Засадување на земјоделски култури со корења подлабоки од 30 см.
- Градење на секаков вид градби со темелни ископи подлабоки од 30 см.
- Изведба на електрични, водоводни и канализациони цевки на длабочина поголема од 30 см.
- Партерно уредување на парцелите со изведба на одни патеки и други придружни структури за кои се потреби површински ископи.
- Постапување на урбана опрема за кои е потребно спроведување на инсталации со површински ископ подлабок од 30 см.

Сите горе наведени интервенции можат да се извршат доколку претходно се извршат заштитни археолошки ископувања со кои ќе се потврди или одбие предвидената барана интервенција на одделни парцели од локалитетот.

За црквата Св. Димитрија - Валандово се предвидува:

- Зона на ограничена (гарантирана) заштита - Режим на заштита од втор степен Црквата Св. Димитрија во Валандово, претставува објект кој поседува значајни карактеристики по својата архитектура, како и голем фронт со евидентирани икони од XIX век.

Од овие причини потребно е зачувување на постојаната (денешна) состојба на објектот. Тоа подразбира задржување во границите на постојаната парцелација и соодветен однос и почитување на надворешниот изглед на објектот, зачувување на постојаниот габарит и височина, без можност за надградба и доградба. Треба да се инсистира и на задржување на константните специфични архитектонски елементи на фасадата, детали, орнаментација и слично.

Не се дозволува никакви интервенции во ентериерот на црквата, за било какви интервенции во внатрешноста на објектот и иконостасот, без претходно изработен конзерваторски проект и добиено конзерваторско одобрение од Управата за заштита за културното наследство на Република Македонија.

Можно е враќање на делови од ентериерот на црквата кои се изменети со вршење на интервенциите на црквата во изминатите години. Интервенциите се можни единствено во функција на статично појачување на објектот и уредување на парцелата во функција на дејноста, но со претходно изработен конзерваторски проект и добиено конзерваторско одобрение од

Управата за заштита за културното наследство на Република Северна Македонија.

Истото важи и за пропратните објекти во парцелата на објектот кој е предмет на валоризација, во случај на санација и изградба - истите да го сочуваат постојниот габарит и архитектонски да се вклопат во амбиентот, со ограничување на висината - максимум во венецот на црквата.

Р.бр. според графичката подлога (КП)	Режим на заштита (степен)	Опис на интервенции	Илустрација
КП 2414/1	Втор степен	Зачувување на постојаната / денешна состојба на ентериерот и можност за интервенции во функција на статичко појачување на објектот, и уредување на парцелата во функција на дејноста	

Контактна зона - зона на ограничена заштита

За контактна зона на локалитетот Зелениште се предвидува заштитен режим од трет степен кој опфаќа вршење на археолошки надзор при било каква интервенција во парцелите.

За црквата Св. Димитрија во оваа зона, согласно Правилникот се определува режим на заштита од трет степен. Според истиот, треба да се почитува следната насока:

- Ограничување во поглед на габаритот и катната височина на објектите и прилагодување на П+2.
- Во таа смисла, содржините, намените, катноста и другите параметри, можат слободно да се развиваат околу можните просторни концепции

и приоди, почитувајќи ги притоа условите дефинирани во режимот на заштита од втор степен.

- Исто така, ограничува градење на објекти (сервиси, перални, складови и слично) кои би биле причинители на загадување на воздухот и почвата и би го нарушиле амбиентот околу црквата. Исто така, се ограничува поставување на големи рекламни паноа, антени и други видови на времени и трајни обележја и табли кои би го загрозиле визуелниот поглед на заштитеното добро - црквата.

Овие услови се однесуваат на контактната зона дефинирана со следните граници: На запад: дел од 2414/2, на север: дел од КП 2414/2, КП 2002/2 и КП 2002/1 на исток: КП 2002/2, КП 2412, КП 2415/1, КП 2415/2 со дел од патот на југ дел од 2414/2 со дел од патот.

Посебни мерки за заштита

За објектот црква Св. Димитрија, потребни се дополнителни конзерваторски и историски истражувања. Потребно е документирање на доброто изработка на посебни студии за него, елаборат, подготвителни мерки во случај на вооружен судир и природни непогоди.

Потребно е да се предвидат мерки за заштита од последиците од загадување, мерки за унапредување на квалитетот на животната средина во заштитеното подрачје. Исто така, потребно е зачувување на постојаната (денешната) состојба на доброто, со можност за враќање на поедини делови во првобитната состојба, доколку тоа е можно и има елементи. Потребно е означување на доброто, одредување на мерки за негово спасување во непредвидени ситуации.

Спроведување на основите

Овој дел од заштитно-конзерваторските основи треба да послужи како основа за изготвување на параметрите на планот и истиот да биде комплетно вграден при изготвувањето на Урбанистичко планската документација за град Валандово, општина Валандово.

Заштитно-конзерваторските услови за опфатот се наведени во мерките за заштита на урбаниот опфат, поточно во режимот за заштита и посебните мерки.

Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура Сообраќај

Сообраќајната инфраструктура претставува еден од основните системи во просторот поради своите функции на обезбедување рационална територијална поврзаност на сите активности во просторот и вклучување на сообраќајниот систем на Републиката.

Од сообраќаен аспект градот Валандово претставува извонреден транзитен коридор во која се вкрстосуваат повеќе патни правци што ја зголемува важноста на градот, но и наметнува потреба од решавање на повеќе проблеми во сообраќајната мрежа на градот и општината.

До подрачјето на планскиот опфат на град Град Валандово може да стигне од следните правци:

Планскиот опфат се наоѓа на југоисточниот дел на Македонија, распространет на југ од Демиркаписката Клисура, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север, општината Валандово се граничи со Општина Конче, на исток со Општина Струмица, на југоисток со Општина Дојран и Општина Богданци, а на запад со Општина Гевгелија. Оттука, планскиот опфат на град Валандово се наоѓа на патиштата кои водат кон Струмица и Дојран, а низ територијата на општината минува автопатот Е-75. Општината е оддалечена 26 километри од граничниот премин Дојран и 30 километри од граничниот премин Богородица, како и 48 километри од граничниот премин Ново Село.

Релевантен регионален патен правец за предметната локација според Просторниот план на Република Македонија (2002 - 2020) влегува во групата на регионални патишта "Р1" и е со ознака:

- Р1401 - (Струмица-врска со А4 - Раброво - Валандово - Балинци-Марвинци - врска со Р1102).

Иако сообраќајниот систем на градот е неоформен, може да се анализира преку двете негови основни карактеристики, како екстерен сообраќаен и интерен сообраќаен систем.

Во рамки на подрачјето на планскиот опфат во деловите каде што постои изграден градежен фонд, реализирана е улична мрежа. Во опфатот постојат асфалтирани улици со променливи профили, но постојат и земјени пристапи до објектите.

Хидротехничка инфраструктура

За постојната хидротехничка инфраструктура во рамки на планскиот опфат, добиени се податоци од ЈП Комунален Сервис - Валандово според кои во рамки на градот постојат изведени водоводни инсталации.

Електро-енергетска инфраструктура

Според податоците добиени од ЕВН Македонија АД - Скопје КЕЦ Гевгелија, од електро-енергетската мрежа и објекти, во рамки на планскиот опфат евидентирани се:

- среднонапонски кабелски вод;
- среднонапонски надземен вод;
- трансформаторска станица.

Според податоците од АД МЕПСО, низ планскиот опфат не поминуваат постоечки или планирани 110кV и 400кV објекти.

Електронска комуникациска инфраструктура

Според податоците добиени од Македонски Телеком АД - Скопје и Агенцијата за електронски комуникации во рамки на планскиот опфат поминуваат траси на телефонски инсталации: бакарни кабли и оптички кабли.

Според заклучоците од анализата на постојната состојба, Планската програма и поставките и насоките дадени со Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ, можностите за просторен развој треба да се движат во следните насоки:

- Усогласување на ГУП со поставките на Просторниот план на РМ дефинирани во Условите за планирање на просторот;
- Рационално искористување на градежното земјиште;
- Дефинирање на единици на градежно земјиште со урбанистички параметри во согласност со намената, просторните можности на теренот и планскиот концепт;
- Дефинирање на сообраќајната мрежа и нејзино оптимизирање, како и на сообраќајот во мирување (паркирање и гаражирање);
- Оптимално димензионирање и доизградба на водоводна инфраструктура;
- Оптимално димензионирање и изградба на канализациона фекална и атмосферска инфраструктура;
- Оптимално димензионирање и изградба на електро-енергетската инфраструктура;
- Оптимално димензионирање и изградба на телекомуникациската инфраструктура;
- Дефинирање на заштитни коридори на инфраструктурните водови;
- Рационално користење на земјиштето и градбите со имплементација на услови за заштита и спасување и заштита на животната средина.

Евидентираниите состојби на теренот и начинот на реализација на постоечкиот градежен фонд укажуваат на густа изграденост на градежниот фонд и пристапите кои не се во целост вклопени во правилничките нормативи согласно важечката законска регулатива, па инкорпорирањето на постоечките состојби претставува дополнителен предизвик во планирањето и детерминирањето на условите за просторен развој на предметниот плански опфат.

Проекцијата на потребниот станбен простор во планскиот период треба да се заснова на нормативите зацртани во ППРМ и тоа: 20-25м/жител станбена површина, 40-80м/стан (оптимална големина), 100% опременост на станот со инсталации и потполно елминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд.

При организација на јавните функции за град Град Валандово, појдовен елемент претставува постојната мрежа на јавни функции под претпоставка дека идниот развој на овие функции ќе биде во согласност со економските, институционалните и други промени кои се во тек. Битна алатка во креирањето на развојните насоки на градот Град Валандово претставуваат и демографските показатели, односно, планираниот број на жители и минималните површини кои треба да се обезбедат за непречено одвивање на животот и работата на сите корисници на просторот во планскиот период.

Урбанистичкиот план со доследна примена на актуелната законска и подзаконска регулатива, треба да предложи развој што ќе овозможи подобар степен на искористеност на градежното земјиште и подобра комунална инфраструктура, како и непречена реализација на планските одредби.

Билансни показатели						
ред. бр.	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
	група на класи на намени	основна класа на намени				
1	А - домување	А1 - домување во станбени куќи ;	52,81	55,18	29,60%	30,93%
		А2 - домување во станбени згради ;	2,36		1,33%	
2	Б - комерцијални и деловни намени	Б1 - мали и комерцијални дености	0,15	1,24	0,09%	0,70%
3		Б2 - големи трговски единици	0,60		0,33%	
4		Б3 -големи угостителски единици	0,30		0,17%	
		Б4 -деловни намени	0,20			
5		Б5 -хотели	0,19		0,10%	
6	В - јавни институции	В1 - образование и наука	3,41	6,97	1,91%	3,91%
7		В2 - здравство и социјална заштита	2,08		1,17%	
8		В3 -култура	0,40		0,23%	
9		В4 -државни институции	0,89		0,50%	
10		В5 - верски институции	0,19		0,11%	
11	Г - производство, дистрибуција и сервис	Г2 - лесна индустрија	8,66	9,34	4,85%	5,23%
		Г3- сервис	0,41			
12		Г4 - стоваришта	0,68		0,38%	
	Д - зеленило и рекреација	Д4 - меморијални простори	0,63		0,35%	
18	НЗ - неизградено земјиште		83,17		46,62%	
19	Е - инфраструктура	Е1 - комунална инфраструктура	22,00	22,52	12,33%	12,62%
20		Е2 - комунална супраструктура	0,51		0,29%	
	ВКУПНО		178,41		100%	

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила

свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавството од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);

- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај.

Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на евентуалните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се

прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на културното наследство;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

ЛЕАП на Општина Валандово (2009 година)

Стратешки цели

- Да се поттикне локалната заедница да превземе грижа за животната средина;
- Да се дефинираат природните ресурси на локално ниво во насока на долгорочна проекција за развој;
- Да се утврдат локалните приоритети во заштитата на животната средина;
- Да се зачува биолошката рамнотежа на екосистемите;
- Да се обезбедат услови за заштита, унапредување и зачувување на животната средина во насока на спроведување на принципот на одржлив развој на единиците на локалната самоуправа;
- Интегрирање на политиката за заштита на животната средина по вертикала и хоризонтала;

- Да се определат реални можности за реализација на поедини активности;
- Да се овозможи поврзување со слични програми на регионално и централно ниво како и координација со НЕАП.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.
Планскиот опфат е усогласен уште со:
- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

1.3 Употребена Методологија

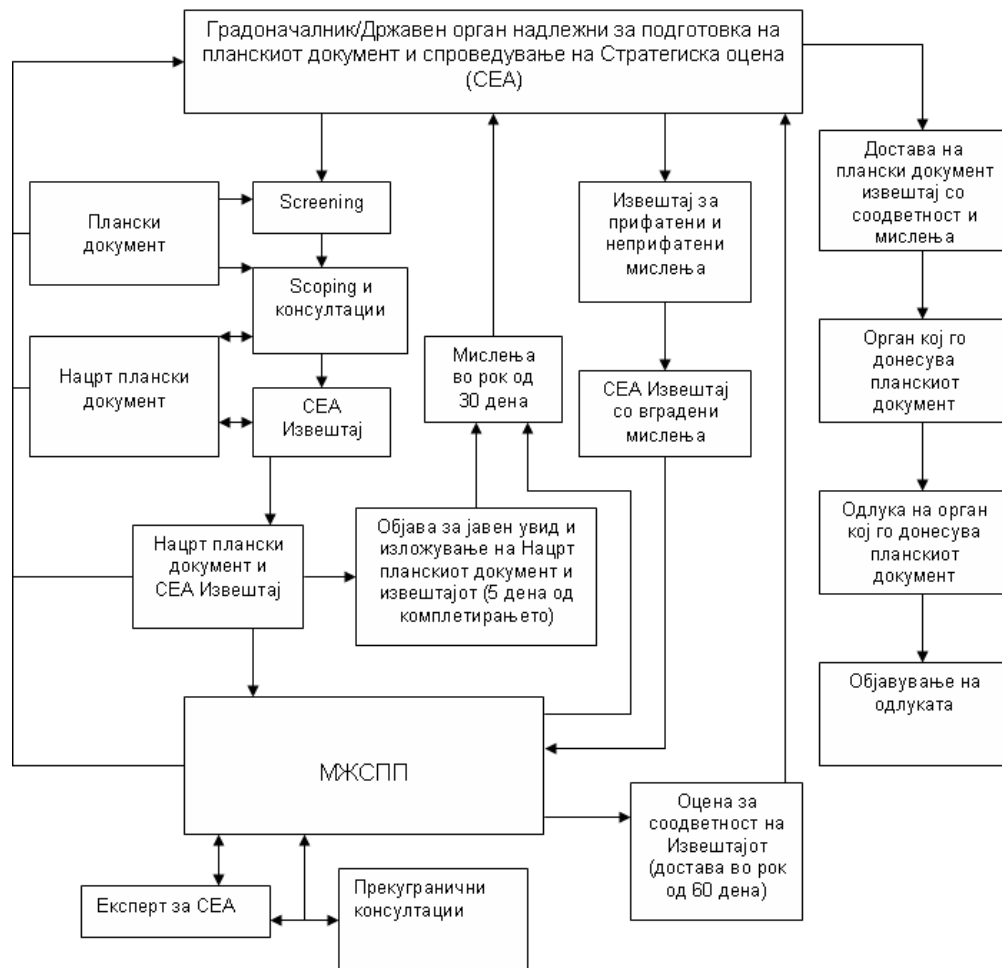
При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари средба со претставник од изготвувачот на планот и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени со просторот и нивната поставеност;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;

- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина на ГУП за Град Валандово, општина Валандово е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природа во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

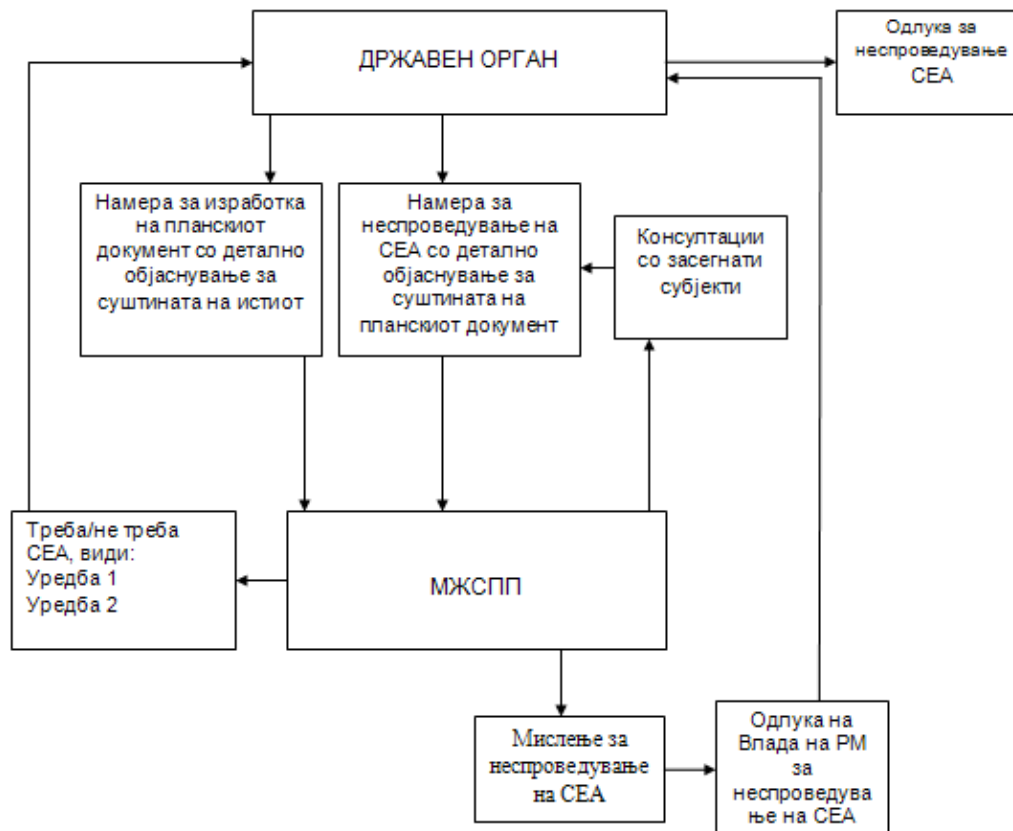
1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратесиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвуваат државни органи (Screening)**

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеоролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратесиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;

- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за ГУП за Град Валандово, општина Валандово, органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Градот Валандово административно припаѓа на Општина Валандово. Изработката на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, има за цел поставување на урбанистички концепт за организација на просторот во границите на планскиот опфат, а во исто време претставува континуитет во развојот на подрачјето на планскиот опфат, усогласувајќи го планскиот документ со поставките и параметрите дадени со Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ како и со одобрената Планска програма за овој план.

За изработка на овој Генерален урбанистички план за град применувани се актуелните законски и подзаконски акти и тоа:

- Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 64/18 и 168/18);
- Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15);
- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Истражувајќи ги можните начини за организација и поставување на плански концепт за уредување на просторот во границата на планскиот опфат, применети се неколку принципи:

- Почитување на поставките на Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ;
- Имплементација на Планската програма со дефинирање на единици на градежно земјиште за организација и изградба на објекти со предложената намена;
- Почитување на постојаната планска и проектна документација и надоврзување на истата;
- Применување на стандардите и нормативите за урбанистичко планирање;
- Дефинирање на оптимален процент на изграденост и коефициент на искористеност на земјиштето;
- Дефинирање на оптимален капацитет на системите на комуналната инфраструктура и супраструктура.

Генералниот урбанистички план за град Валандово, општина Валандово се изработува за плански период од 10 (десет) години, односно за период од 2019 до 2029 година.

Предложената планска концепција на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се базира на:

- Анализа на постојната состојба и можностите за развој;
- Почитување на заклучните согледувања на Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ;
- Имплементација на Планската програма и решавање на зацртаните цели и задачи;
- Рационално и економично искористување на градежното земјиште;
- Надоградување на создадените вредности;
- Доследна примена на законската регулатива.

Границата и содржината на планскиот опфат се утврдени со Планската програма за изработка на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово (од 03/2019 година) изработена и донесена од страна на Општина Валандово.

Дистрибуцијата на содржините во планскиот опфат се детерминирани од повеќе зададености на просторот кои условуваат одредени сообраќајни решенија и модуси на поврзување на поедините делови од планскиот опфат: - P1401 - (Струмица - врска со А4 - Раброво - Валандово - Балинци - Марвинци - врска со P1102).

Во однос на наменските зони, доминантна е класата на намени А1 - домување во станбени куќи. Тоа во значителен дел претставува потврдување на постоечката изградена структура и логично надоврзување кон постоечката состојба.

Планирани се содржини од јавен карактер: комерцијални и деловни намени, деловни дејности, хотелски комплекси, јавни институции - објекти за образование, здравство и социјална заштита, култура, државни институции, верски институции, зони за спорт и рекреација и меморијални простори, кои треба да одговорат на барањата на постоечките и новите корисници.

Во североисточниот периферен дел од градот се формирани зони за производство, дистрибуција и сервиси, односно лесна и незагадувачка индустрија, сервиси, соодветно опслужени со сообраќајна инфраструктура и останата комунална инфраструктурна мрежа.

Демографска анализа

Согласно Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година, во градот Валандово биле регистрирани вкупно 4402 жители од кои 190 се деца до 4 години (4.3% од вкупниот број на жители), а 594 се деца на возраст од 6 до 14 години (13.4% од вкупниот број на жители).

Прирастот на населението за период од 14 години (од 2002 година до денес) е податок до кој што може да се дојде преку метод на апроксимација изведен со користење на податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година и анализа на постоечката состојба, односно сублимација на инвентаризираниот градежен фонд и претпоставениот број на домаќинства.

Преку примена на демографски параметри врз апроксимативниот примерок и со метод на поставување на демографски рамки за развој во подрачјето кое за прв пат станува дел од градежната зона се доаѓа до планираниот број на жители за целото подрачје на планскиот опфат на ГУП Валандово.

Во опфатот на Валандово инвентаризирани се околу 1435 објекти за домување. Доколку се земе како влезен податок дека во еден објект живее по едно семејство со просек од 3,5 члена се доаѓа до околу 5022 постоечки жители ($1435 \times 3,5 = 5022$).

Нето површината за домување која е ангажирана од објектите изнесува 37,30 ха. Од тука може да се добие податок за постоечка густина на населеност, па така, постоечката бруто густина на населеност изнесува 18,47 ж/ха, а постоечката нето густина изнесува 51,60ж/ха.

Површината за домување во планскиот опфат се зголемува од 55,18ха (површина на постоечка зона), на 116,95ха, односно за 61,77ха.

Вкупниот планиран број на жители во планскиот период од 2019 до 2029 година се предвидува да изнесува 10643 жители. Планираната просечна бруто густина на населеност изнесува 61,92ж/ха, додека планираната просечната нето густина на населеност изнесува 91,00ж/ха.

Планираниот број на жители во планскиот период претставува влезен параметар за планирање на комуналната инфраструктура која треба да се изгради и да ја оптимизира и надогради постоечката во град Валандово.

Бројот на жители е релевантен податок и при определување на намената на површините кои треба да одговорат на потребите за објекти од јавен интерес како што се основни училишта, потоа објекти за спорт и рекреација и сл., а согласно член 23 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Јавни институции

Околу 12% од населението се деца во школска возраст, што во планскиот период значи очекувани околу 1277 деца за кои треба да се обезбеди површина за основно училиште и средно училиште.

Во рамки на планскиот опфат на земјиште на РМ има обезбедено површина за основно училиште и Средно училиште, како и местоположбата е дефинирана со потврдување на постоечки објекти.

Нормативот за планирање на основно училиште изнесува 25м² по ученик што значи дека во планскиот опфат има потреба од минимум 31.925м² површина за основно училиште.

Во рамки на планскиот опфат егзиртира Основно училиште Јосип Броз Тито во кое наставата се одвива во две смени и за кое има обезбедено површина од 17,506м², што го задоволува нормативот за планирање на основно училиште.

Нормативот за планирање на основно училиште изнесува 30м² по ученик што значи дека во планскиот опфат има потреба од минимум 38,310м² површина за основно училиште.

Согласно демографската анализа, дел од вкупниот број на планирани ученици во средно образование мигрираат, односно се школуваат во поголемите општини и населени места или надвор од државата.

Во рамки на планскиот опфат егзиртира Средно училиште Гоце Делчев во кое наставата се одвива во две смени и за кое има обезбедено површина од 18,755м², што го задоволува нормативот за планирање на Средно училиште.

Согласно демографската анализа и вкупно планираниот број сметаме дека планираната површина ги задоволува потребите.

Дополнително со општите и посебните услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите кои служат за спроведување на урбанистичкиот план се дава можност со Архитектонско - урбанистички проекти да се предвидуваат локации за градби од јавен интерес, јавни институции, детски игралишта и заштитно зеленило во рамки на блоковите, во зависност од моменталните потреби на жителите.

Зеленило

Во насока на обезбедување на повисок стандард на домување, квалитет на работната средина и овозможување на начелото на одржлив развој, со генералниот урбанистички план за град се дадени насоки за обезбедување на минимални површини со зеленило во рамки на единиците на градежно земјиште - блокови и градежни парцели кои ќе се формираат со урбанистичко-проектни документации во следна фаза.

Површините за зеленило претставуваат обврска за реализација и во рамки на наменските зони од другите класи на намени, во дворните места на објектите, со минимален процент кој што треба да се задоволи при формирање на градежните парцели, односно при реализација на градбите.

Така, во градежните парцели кои ќе се формираат со намена А1 - домување во станбени куќи и А2 - домување во станбени згради, просечниот процент на зеленило изнесува 20%, односно, 20% во парцелите до 1000м² и 25% во парцелите со површина над 1000м²; во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Б1 - мали комерцијални и деловни намени, Б2 - големи трговски единици, Б4 - деловни дејности, Б5 - хотели изнесува 20%;, В1 - образование и наука, В2 - здравство и социјална заштита, В3 - култура, В4 - државни институции, В5 - верски институции, Г2 - лесна и загадувачка индустрија, Г3 - сервис, Г4 - стоваришта; процентот на зеленило изнесува 30%;, во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Д1 - парковско зеленило процент на зеленило изнесува 100%, Д2 - заштитно зеленило минималниот процент на зеленило изнесува 100%, Д3 - спорт и рекреација изнесува 20%; во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Д4 - меморијални простори минималниот процент на зеленило изнесува 20%.

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ЗЕЛЕНИЛО НА НИВО НА ПЛАНСИ ОПФАТ		просечен процент на зеленило во рамки на наменската зона	површина на зеленило во наменската зона	површина на зеленило по глава на жител
		%	м ²	м ² /ж
	А - домување			
	A1 - домување во станбени куќи	20%	23390	2.20
	A2 - домување во станбени згради			
	Б - комерцијални и деловни намени			
	B1 - мали комерцијални и деловни намени	20%	323	0.03
	B2 - големи трговски единици			
	B4 - деловни дејности			
	B5 - хотели			
	В - јавни институции			
	V1 - образование и наука	20%	2671	0.25
	V2 - здравство и социјална заштита			
	V3 - култура			
	V4 - државни институции			
	V5 - верски објект (црква)			
	Г - производство, дистрибуција и сервиси			
	G2 - лесна и загадувачка индустрија	30%	67116	6.31
	G3 - сервиси			
	G4 - стоваришта			
	Д - зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори			
	D1 - парковско зеленило	100%	2700	2.14
	D2 - заштитно зеленило	100%	41353	0.28
	D3 - спорт и рекреација	20%	7128	0.67
	D4 - меморијални простори	20%	1264	0.12
	Е - инфраструктура			
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
	E2 - комунална супраструктура (бензинска пумпа, резервоар за вода, пожарникарски дом)	20%	3056	0.29
	ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО		44053	4.14
	ОСТАНАТО ЗЕЛЕНИЛО		104948	9.86
	ВКУПНО		149001	14.00
	ПЛАНИРАН БРОЈ НА ЖИТЕЛИ ВО ПЛАНСКИОТ ПЕРИОД		10643	

Според тоа, се доаѓа до показател за 20,79м² површина на зеленило по глава на жител во рамки на планскиот опфат, од кои 12,26м² по глава на жител од јавно зеленило и 8,53м² на жител од останато зеленило.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Планскиот опфат се наоѓа на југоисточниот дел на Македонија, распространет на југ од Демиркаписката Клисуре, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север, општината Валандово се граничи со Општина Конче, на исток со Општина

Струмица, на југоисток со Општина Дојран и Општина Богданци, а на запад со Општина Гевгелија. Оттука, планскиот опфат на град Валандово се наоѓа на патиштата кои водат кон Струмица и Дојран, а низ територијата на општината минува автопатот Е-75. Општината е оддалечена 26 километри од граничниот премин Дојран и 30 километри од граничниот премин Богородица, како и 48 километри од граничниот премин Ново Село.

Границата на планскиот опфат на град Град Валандово се наоѓа во рамки на катастарска општина Валандово.

Од најсеверната точка на планскиот опфат, границата се движи кон југ минувајќи по источната границата КП 1413, потоа ја пресекува КП 1416, се движи кон југоисток по источната граница на КП 1418, КП 1419, КП 1420, КП 1431, КП 1450, КП 1449, КП 1448/2, КП 2037/3, КП 3599/1, ја пресекува КП 2048/3, продолжува во јужен правец по источната граница на 3599/1, ја пресекува КП 2064, КП 2084/2, се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2084/1 каде што стигнува до најисточната точка на планскиот опфат.

Од најисточната точка се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2088, ја пресекува КП 2071, продолжува кон југ по источната граница на КП 2052, КП 3599/1, пресекува КП 449, и продолжува движејќи се во југоисточен правец по јужната граница на КП 449, ја пресекува КП 3600/3, свртувајќи во јужна насока по источната граница на КП 3054/4, поминува по североисточната и источната граница на КП 2208, КП 3600/6, потоа ја пресекува КП 3600/6, продолжува да се движи по јужната граница на КП 3742, КП 3747/2, КП 3745/2, КП 3745/1, КП 3744, КП 3722/2, КП 3731/2, КП 3725, КП 3669, КП 3727/2, КП 3714/2, КП 3729/3, КП 3712/2, КП 3712/1, КП 3711/2, КП 3710/1, свртува и се движи по источната и јужната граница на КП 3547, КП 3546/1, КП 3546/2, ја пресекува КП 3455, КП 3548, свртува југ и се движи по источната граница на КП 3795/1, ја пресекува КП 3794/1 и КП 3797, свртува и се движи по јужната граница на КП 3797, КП 3795/2, каде што стигнува до најјужната точка на планскиот опфат.

Од најјужната точка на планскиот опфат, границата продолжува да се движи кон север по западната граница по КП 3812/2, се свртува кон запад движејќи се јужната граница на КП 3419/2, КП 3419/1, КП 3424, движејќи се кон југозападен правец по источната граница на КП 3428, ја пресекува КП 3826/2, продолжува движејќи се кон западната граница на КП 3151, ја пресекува КП 2987, потоа продолжува во северозападен правец по западната граница на КП 3037, КП 3034/2, продолжува по западната страна на КП 3024/6, потоа продолжува во северен правец по западната граница на КП 3024/4, КП 2932/1, КП 3037, потоа свртува кон запад и се движи по граница на КП 2559, и ја пресекува КП 2559, и продолжува да се движи по западната граница на КП 2942, свртувајќи кон исток се движи по северната граница на КП 2942, КП 2918, КП 2917, КП 2916/1, КП 2915, КП 2907/1, КП 2906, КП 2498, КП 2499/1, КП 2508/2, КП 2507, КП 516/1, КП 11/3, КП 2503, КП 2497/2, КП 2495, КП 2493/2, КП 2493/1, КП 2494, потоа свртува кон север, се движи по западната и северната страна на КП 2414/2, КП 2001/2, КП 2000/2, ја пресекува КП 2430/1, КП 3594/1, КП 2424, КП 2411, КП 2135/1, КП 2422/2, КП

2422/4, КП 2420, КП 2419, КП 2436, КП 2437, ја пресекува КП 2328/1, КП 2340/3, КП 2340/1, КП 2329/1, КП 2329/2, КП 2324, се движи во североисточен правец и ја пресекува КП 2006/1, потоа се движи по западната и северна граница на КП 2005, по северната граница на КП 2015, КП 2006/1, се движи кон северен правец по западната граница на КП 2017, ја пресекува КП 2017, западната граница на КП 1413 каде што стигнува до најсеверната точка на планскиот опфат.

Површината на планскиот опфат во рамки на опишаните граници изнесува 178,41 ха.

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, Општина Валандово опфаќа земјиште кое во основа е дефинирано како:

- единици на градежно земјиште - блокови; и
- земјиште за општа употреба - примарна и секундарна улична мрежа и заштитно зеленило.

Наменската употреба на земјиштето и градбите е уредена на ниво на наменски зони.

Наменска зона е ограничена површина од градежното земјиште со иста наменска употреба на земјиштето. Уредувањето на намената на земјиштето во Генералниот урбанистички план за град Валандово се врши со системот на класи на намени како инструмент со кој се врши класификација на дејностите и активностите во планскиот опфат.

Согласно целите дефинирани со Планската програма како и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), со оваа планска документација се врши уредување на наменските зони со следните ознаки.

А - домување A1 - домување во станбени куќи A2 - домување во станбени згради
Б - комерцијални и деловни намени B1 - мали комерцијални и деловни намени B2 - големи трговски единици B4 - деловни дејности B5 - хотели

В - јавни институции В1 - образование и наука В2 - здравство и социјална заштита В3 - култура В4 - државни институции В5 - верски објект (црква)
Г - производство, дистрибуција и сервис Г2 - лесна и загадувачка индустрија Г3 - сервис Г4 - стоваришта
Д - зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори Д1 - парковско зеленило Д2 - заштитно зеленило Д3 - спорт и рекреација Д4 - меморијални простори
Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура) Е2 - комунална супраструктура (бензинска пумпа, резервоар за вода,)

Целокупната површина на планскиот опфат на ГУП Валандово е поделена на единици на градежно земјиште - блокови. Во рамки на опфатот предвидени се 34 блока, така што секој блок е со граници кои се совпаѓаат со границата на плански опфат, и/или осовини на улици. За секој блок поединечно се дадени посебни услови систематизирани во табеларен приказ:

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 1	Г - Производство, дистрибуција и сервис		
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија Г3 - сервис Г4 - стоваришта	2.25	77.26%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.66	22.74%
ВКУПНО		2.91	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 2	А - домување			26.34%
	А1 - домување во станбени куќи	0.93	1.52	
	А2 - домување во станбени згради	0.59		
	Г - Производство, дистрибуција и сервиси			44.63%
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија	2.57		
	Г3 - сервиси			
	Г4 - стоваришта			
	Е - инфраструктура			29.04%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.15	1.68		
Е2 - комунална супраструктура (бензинска пумпа)	1.53			
ВКУПНО		5.77		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)	процент
БЛОК 3	А - домување	0.26	13.63%
	А1 - домување во станбени куќи		
	В - јавни институции	1.26	65.16%
	В2 - здравство и социјална заштита (здравствен дом)		
Е - инфраструктура	0.41	21.21%	
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		1.93	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 4	А - домување			88.45%
	А1 - домување во станбени куќи	2.59	2.89	
	А2 - домување во станбени згради	0.31		
	Е - инфраструктура			11.55%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.38		
ВКУПНО		3.27		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 5	А - домување	2.29	88.96%
	А1 - домување во станбени куќи		
	Е - инфраструктура	0.28	11.04%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		2.58	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 6	А - домување	1.78	84.13%
	A1 - домување во станбени куќи		
	Е - инфраструктура	0.34	15.87%
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		2.12	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 7	А - домување	3.25	66.02%
	A1 - домување во станбени куќи		
	Г - Производство, дистрибуција и сервис	1.19	24.18%
	Г2 - лесна и незагадувачка индустрија		
	Г3 - сервис		
	Г4 - стоваришта		
	Е - инфраструктура	0.48	9.80%
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		4.92	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 8	А - домување	11.21	94.67%
	A1 - домување во станбени куќи		
	Е - инфраструктура	0.63	5.33%
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		11.84	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 9	А - домување	9.04	86.45%
	A1 - домување во станбени куќи		
	В - јавни институции	0.13	1.22%
	B5 - верски објект (црква)		
	Д - Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори	0.63	6.05%
	Д4 - меморијални простори (гробништа)		
	Е - инфраструктура	0.66	6.27%
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		10.45	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 10	А - домување	6.23	91.33%
	A1 - домување во станбени куќи		
	Е - инфраструктура	0.59	8.67%
	E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		6.82	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)	процент
блок 11	А - домување	1.70	86.88%
	А1 - домување во станбени куќи		
	Е - инфраструктура	0.26	13.12%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		
ВКУПНО		1.96	100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 12	А - домување			
	А1 - домување во станбени куќи	2.29	2.56	77.05%
	А2 - домување во станбени згради	0.26		
	Б - комерцијални и деловни намени	0.31		9.37%
	Б2 - големи трговски единици			
	В - јавни институции	0.06		1.83%
	В4 - деловни дејности			
	Е - инфраструктура	0.39		11.74%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		3.32		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
блок 13	A - домување			41.69%
	A1 - домување во станбени куќи	1.12	1.84	
	A2 - домување во станбени згради	0.72		
	B - јавни институции			43.59%
	B1 - обарование и наука	1.75	1.92	
	B4 - државни институции	0.17		
	E - инфраструктура			14.72%
E1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.65			
ВКУПНО		4.41		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)		процент
блок 14	А - домување			70.38%
	А1 - домување во станбени куќи	8.24	8.95	
	А2 - домување во станбени згради	0.72		
	Б - комерцијални и деловни намени		1.30	10.22%
	Б1 - мали комерцијални и деловни намени	1.04		
	Б4 - деловни намени	0.07		
	Б5 - хотели	0.19		
	В - јавни институции		1.22	9.58%
	В3 - култура	0.45		
	В4 - државни институции	0.63		
	В5 - верски објект (црква)	0.14		
	Д - Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори	0.27		2.12%
	Д1 - парковско зеленило			
	Е - инфраструктура	0.98		7.70%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)				
ВКУПНО		12.72	100.00%	

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
блок 15	А - домување А1 - домување во станбени куќи	3.00		36.49%
	В - јавни институции В4 - државни институции	0.39		4.79%
	Д - Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори Д2- заштитно зеленило	4.14		50.34%
	Е - инфраструктура		0.69	8.38%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.31		
	Е2 - комунална супраструктура (резервоар за вода)	0.38		
ВКУПНО		8.21		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)		процент
блок 16	А - домување	2.19		32.81%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Б - комерцијални и деловни намени	0.31		4.60%
	Б2 - големи трговски единици			
	Г - Производство, дистрибуција и сервиси	2.93		43.97%
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија			
	Г3 - сервиси			
	Г4 - стоваришта			
	Е - инфраструктура	1.24		18.62%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		6.67		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЛИШТЕ	површина (ха)		процент
блок 17	А - домување	1.80		60.46%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Б - комерцијални и деловни намени	0.43		14.45%
	Б1 - мали комерцијални и деловни намени			
	В - јавни институции	0.16		5.35%
	В4 - државни институции			
	Е - инфраструктура	0.59		19.73%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		2.98		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 18	А - домување		2.63	80.85%
	А1 - домување во станбени куќи	2.38		
	А2 - домување во станбени згради	0.25		
	Б - комерцијални и деловни намени	0.11		3.27%
	Б1 - мали комерцијални и деловни намени			
	Е - инфраструктура	0.52		15.88%
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)			
ВКУПНО		3.25		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 19	Г - Производство, дистрибуција и сервис Г2 - лесна и загадувачка индустрија Г3 - сервис Г4 - стоваришта	0.93		78.81%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.25		21.19%
	ВКУПНО		1.18	100.00%
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 20	Г - Производство, дистрибуција и сервис Г2 - лесна и загадувачка индустрија Г3 - сервис Г4 - стоваришта	3.96		80.19%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура) Е2 - комунална супраструктура (бензинска пумпа)		0.98	19.81%
		0.59		
		0.39		
ВКУПНО		4.94		100.00%
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 21	Г - Производство, дистрибуција и сервис Г2 - лесна и загадувачка индустрија Г3 - сервис Г4 - стоваришта	1.52		80.14%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.38		19.86%
	ВКУПНО		1.90	100.00%
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 22	В - јавни институции В1 - образование и наука	1.88		32.54%
	Д - Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори Д3 - спорт и рекреација	3.56		61.84%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.32		5.62%
ВКУПНО		5.76		100.00%
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 23	А - домување А1 - домување во станбени куќи А2 - домување во станбени згради		5.12	88.33%
		4.40		
		0.72		
	Б - комерцијални и деловни намени Б4 - деловни намени	0.16		2.79%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.51		8.88%
ВКУПНО		5.80		100.00%
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ	површина (ха)		процент
БЛОК 24	А - домување А1 - домување во станбени куќи	3.56		92.30%
	В - јавни институции В4 - државни институции	0.03		0.78%
	Е - инфраструктура Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)	0.27		6.92%
ВКУПНО		3.86		100.00%

	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
блок 25	А - домување					
	А1 - домување во станбени куќи		2.29		76.34%	
	Е - инфраструктура					
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		0.71		23.66%	
ВКУПНО			3.01		100.00%	
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
блок 26	А - домување					
	А1 - домување во станбени куќи		3.15		72.96%	
	А2 - домување во станбени згради		0.41			
	Г - Производство, дистрибуција и сервиси					
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија		0.48		9.75%	
	Г3 - сервиси					
	Г4 - стоваришта					
	Е - инфраструктура					
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		0.84		17.30%		
ВКУПНО			4.88		100.00%	
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
блок 27	А - домување					
	А1 - домување во станбени куќи		2.29		46.08%	
	Е - инфраструктура					
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		2.69		53.92%	
ВКУПНО			4.98		100.00%	
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
блок 28	А - домување					
	А1 - домување во станбени куќи		5.72		83.45%	
	Е - инфраструктура					
	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		1.13		16.55%	
ВКУПНО			6.85		100.00%	
	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент	
блок 29	А - домување					
	А1 - домување во станбени куќи		2.71		39.21%	
	В - јавни институции					
	В2- здравство и социјална заштита (детска градинка)		0.56		8.09%	
	Г - Производство, дистрибуција и сервиси					
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија		2.46		35.55%	
	Г3 - сервиси					
Г4 - стоваришта						
Е - инфраструктура						
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		1.18		17.14%		
ВКУПНО			6.91		100.00%	

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент
блок 30	А - домување	0.45		8.08%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Г - Производство, дистрибуција и сервис	4.08		73.74%
	Г2 - лесна и загадувачка индустрија			
	Г3 - сервис			
	Г4 - стоваришта			
Е - инфраструктура	Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)		1.01	18.18%
		0.90		
		0.10		
Е2 - комунална супраструктура (пожарникарска станица)				
ВКУПНО		5.53		100.00%

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент
блок 31	А - домување	5.12		91.10%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Е - инфраструктура	0.50		8.90%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)				
ВКУПНО		5.62		100.00%

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент
блок 32	А - домување	8.78		96.03%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Е - инфраструктура	0.36		3.97%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)				
ВКУПНО		9.14		100.00%

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент
блок 33	А - домување	4.92		89.72%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Е - инфраструктура	0.56		10.28%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)				
ВКУПНО		5.49		100.00%

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ		површина (ха)		процент
блок 34	А - домување	6.48		94.58%
	А1 - домување во станбени куќи			
	Е - инфраструктура	0.37		5.42%
Е1 - комунална инфраструктура (сообраќајна инфраструктура)				
ВКУПНО		6.85		100.00%

Во следна фаза, спроведувањето на Генералниот урбанистички план за град Валандово ќе се врши со изработка на планска, проектна и/или урбанистичко-проектна документација согласно важечката законска и подзаконска регулатива.

Во случај кога границата на градежната парцела се совпаѓа со границата на катастарската парцела и до неа има обезбеден пристап, истата се разработува со основен проект.

Кога градежната парцела се состои од две или повеќе катастарски парцели или во рамки на една катастарска парцела се формираат две или повеќе градежни парцели или кога на една катастарска парцела се предвидуваат површини за градење на две или повеќе градби, а притоа до градежната парцела има обезбеден пристап, градежната парцела и

површините за градење се утврдуваат со архитектонско-урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

За секој блок поединечно се дадени нумерички показатели со максималните вредности за површини на намени и граница на блокот.

При дефинирање на градежните парцели, ќе се утврдат следните урбанистички параметри:

- број на градежна парцела;
- граница и површина на градежна парцела (m^2);
- граница и површина во која може да се гради (m^2);
- максимален процент на изграденост на земјиштето (%);
- вкупна површина по катови (m^2);
- максимален коефициент на искористеност на земјиштето (k);
- основна и компатибилна класа на намена на земјиштето и градбите;
- максимална висина на венец (m);
- максимален број на катови;
- потребен број на паркинг места (пресметани согласно стандарди и нормативи) кои треба да се обезбедат во рамките на градежната парцела.

Процентот на изграденост, коефициентот на искористеност, катноста и висината на венец ќе се дефинираат согласно следната табела:

7	B1 - образование и наука	70%	1.4	П+1	8.00	Д3(до 20%)	20%
8	B2 - здравство и социјална заштита	70%	1.4	П+1	8.00	А3 (до 20%); Б5 (до 20%); Б1 (до 20%); Д3 (до 20%); Б4 (до 20%);	40%
9	B3 - култура	70%	1.4	П+2	8.00	Б5(до 49%); Б1(до 49%); Б2(до 49%); Б4(до 49%); Б1 (до 49%); Б4 (до 49%); Д3 (до 49%);	49%
10	B4 - државни институции	70%	1.4	П+2	8.00	Б1(до 25%); Б2(до 25%); Б3(до 25%); Б4(до 25%); Б3(до 25%);	25%
11	B5 - верски објект (црква)	70%	1.4	П+1	8.00	Б5 (до 10%); Б1 (до 10%); Д1 (до 10%); Д3 (до 40%); Д4 (до 49%);	49%

12	Г2 - лесна и загадувачка индустрија	70%	2.1	П+2	според технолошки процес	Б1(до 30%); Б2(до 30%); Б4(до 10%); В2(до 5%); Д2(до 30%); Д3(до 30%); Д4(до 30%); Г3 (до 30%); Г4(до 30%)	49%
13	Г3 - сервис	70%	2.1	П+2	според технолошки процес	Б1(до 30%); Б2(до 30%); Б4(до 10%); Д2(до 30%); Д3(до 30%); Д4(до 30%); Г2 (до 49%); Г4(до 49%)	49%
14	Г4 - стоваришта	70%	2.1	П+2	според технолошки процес	Б1(до 30%); Б2(до 30%); Б4(до 30%); Д2(до 30%); Д3(до 30%); Д4(до 30%); Г3 (до 49%);	49%
15	Д1 - парковско зеленило	70%	1.4	П+1	8.00	Б1(до 10%); Д3(до 10%)	10%
16	Д2 - заштитно зеленило	-	-	-	-	-	-
17	Д3 - спорт и рекреација	70%	1.4	П+1	8.00	А4(до 20%); Б1(до 10%); Б2(до 30%); Б3(до 10%); Б4(до 10%); Б5(до 20%); Б6(до 30%); В3(до 20%); Д1(до 40%)	40%
18	Д4 - меморијални простори	70%	0.7	П	8.00	В5 (до 40%)	40%
19	Е2 - комунална супраструктура	70%	1.4	П+1	според технолошки процес	-	40%

Доколку при разработка на генералниот урбанистички план за град се дефинираат нови наменски употреби на земјиштето кои се компатибилни на наменската зона, урбанистичките параметри ќе бидат определени така што процентот на изграденост на ниво на градежна парцела не смее да надмине 70%.

Максималната висина на венецот да се планирана во однос на тротоарот од планираната улица, односно заштитниот тротоар на градбите, земен како нулта кота.

Планираната висина на градбите треба да биде пресметана со следните висини:

- кота на тротоар/заштитен тротоар (нулта кота): Б 0.00м;
- кота на прво ниво (нулта плоча - е висинска кота на плочата на приземјето на објектот во однос на котата на нивелетата на заштитниот тротоар): ќе се дефинира со проектна програма за градбите и не се дозволува нејзино поместување под котата на тротоарот, односно под котата на пристапната патека;
- катна висина за домување: мин. 2,90м.
- катна висина за деловна дејност: мин. 3,40м.
- катна висина за друга намена: ќе се дефинира со проектна програма за градбите.

Основен услов за изградба на планираната површина за градење, висина и катност е обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамките на градежната парцела, на ниво на терен или подземно или на јавен паркинг простор во рамки на блокот при разработка на блок со архитектонско-урбанистички проект, а во согласност со нормативите од член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

За наменските зони во планскиот опфат се дефинирани следните урбанистички параметри:

A1 - домување во станбени куќи

вкупна површина во плански опфат: 112,55ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 2,8

максимална катност: П+2+Пк

максимална висина на венец: 10,20м

компатибилни класи на намени: Б1 (до 30%); В1 (до 30%); В2 (до 30%) Д3 (до 30%); Б5 (до 5%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена А1 не смее да надмине 30%.

A2 - домување во станбени згради

вкупна површина во плански опфат: 4,40ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 2,8

максимална катност: П+4

максимална висина на венец: 10,20м

компатибилни класи на намени: Б5 (до 15%); Б1(до 20%); В2 (до 30%); В4 (до 20%); В3 (до 40%); В3 (до 40%); В4 (до10%); Д3 (до 40%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена А2 не смее да надмине 40%.

Б1 - мали комерцијални и деловни намени
вкупна површина во плански опфат: 0,52ха
максимален процент на изграденост: 70%
максимален коефициент на искористеност: 1.4
максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: А1 (до 20%); А3 (до 20%); Б4 (до 40%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Б1 не смее да надмине 40%.

Б2 - големи трговски единици
вкупна површина во плански опфат: 0,62ха
максимален процент на изграденост: 70%
максимален коефициент на искористеност: 1.4
максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: А2 (до 40%); А3 (до 40%); Б5 (до 40%); Б3 (до 40%); Б4 (до 40%); В2 (до 40%); В3 (до 40%); В4 (до 40%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Б1 не смее да надмине 40%.

Б4 - деловни дејности
вкупна површина во плански опфат: 0,23ха
максимален процент на изграденост: 70%
максимален коефициент на искористеност: 1.4
максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б5 (до 40%); Б1 (до 40%); Б2 (до 40%); Б3 (до 40%); В4 (до 40%); Д3 (до 40%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Б1 не смее да надмине 40%.

Б5 - хотели
вкупна површина во плански опфат: 0,19ха
максимален процент на изграденост: 70%
максимален коефициент на искористеност: 1.4
максимална катност: П+1
максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б1 (до 40%); Б2 (до 40%); Б3 (до 40%); Б4 (до 40%); Б6 (до 40%); В2 (до 40%); В3 (до 40%); Д3 (до 40%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Б1 не смее да надмине 40%.

В1 - образование и наука

вкупна површина во плански опфат: 3,63ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Д3 (до 20%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена В1 не смее да надмине 20%.

В2 - здравство и социјална заштита

вкупна површина во плански опфат: 7,60ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: А3 (до 20%); Б5 (до 20%); Б1 (до 20%); Д3 (до 20%); Б4 (до 20%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена В2 не смее да надмине 40%.

В3 - култура

вкупна површина во плански опфат: 0,41ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б5 (до 49%); Б1 (до 49%); Б2 (до 49%); Б4 (до 49%); В1 (до 49%); В2 (до 49%); В4 (до 49%); Д3 (до 49%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена В3 не смее да надмине 40%.

В4 - државни институции

вкупна површина во плански опфат: 1,45ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б1 (до 25%); Б2 (до 25%); Б3 (до 25%); Б4 (до 25%); В3 (до 25%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена В4 не смее да надмине 40%.

В5 - верски објект

вкупна површина во плански опфат: 0,27ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б5 (до 10%); Б1 (до 10%); Д1 (до 10%); Д3 (до 40%) Д4 (до 49%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена В5 не смее да надмине 49%.

Г - производство, дистрибуција и сервиси

вкупна површина во плански опфат: 22,37ха

Г2 - лесна и загадувачка индустрија

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 2,1

максимална катност: П+2

максимална висина на венец: според технолошки процес

компатибилни класи на намени: Б1 (до 30%); Б2 (до 30%) Б4 (до 10%); В2 (до 5%); Д2 (до 30%); Д3 (до 30%); Д4 (до 30%); Г3 (до 30%); Г4 (до 30%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Г2 не смее да надмине 49%.

Г3 - сервиси

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 2,1

максимална катност: П+2

максимална висина на венец: според технолошки процес

компатибилни класи на намени: Б1 (до 30%); Б2 (до 30%) Б4 (до 10%); Д2(до 30%); Д3 (до 30%); Д4 (до 30%); Г2 (до 49%); Г4 (до 49%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Г3 не смее да надмине 49%.

Г4 - стоваришта

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 2,1

максимална катност: П+2

максимална висина на венец: според технолошки процес

компатибилни класи на намени: Б1 (до 30%); Б2 (до 30%); Б4 (до 30%); Д2 (до 30%); Д3 (до 30%); Д4 (до 30%); Г3 (до 49%);

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Г2 не смее да надмине 49%.

Д1 - парковско зеленило

вкупна површина во плански опфат: 0,27ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: Б1 (до 10%); Д3 (до 10%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Д1 не смее да надмине 10%.

Д2 - заштитно зеленило

вкупна површина во плански опфат: 4,14ха

Д3 - спорт и рекреација

вкупна површина во плански опфат: 3,56ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 1,4

максимална катност: П+1

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: А4 (до 20%); Б1 (до 10%); Б2 (до 30%); Б3 (до 10%); Б4 (до 10%); Б5 (до 20%); Б6 (до 30%); В3 (до 20%); Д1 (до 40%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Д3 не смее да надмине 40%.

Д4 - меморијални простори

вкупна површина во плански опфат: 0,63ха

максимален процент на изграденост: 70%

максимален коефициент на искористеност: 0,7

максимална катност: П

максимална висина на венец: 8,00м

компатибилни класи на намени: В5 (до 40%)

* Максималниот дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена Д4 не смее да надмине 40%.

Е1 - комунална инфраструктура

вкупна површина во плански опфат: 7,45ха

E2 - комунална супраструктура

вкупна површина во плански опфат: 1,53ха

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

3.1 Сообраќајно поврзување

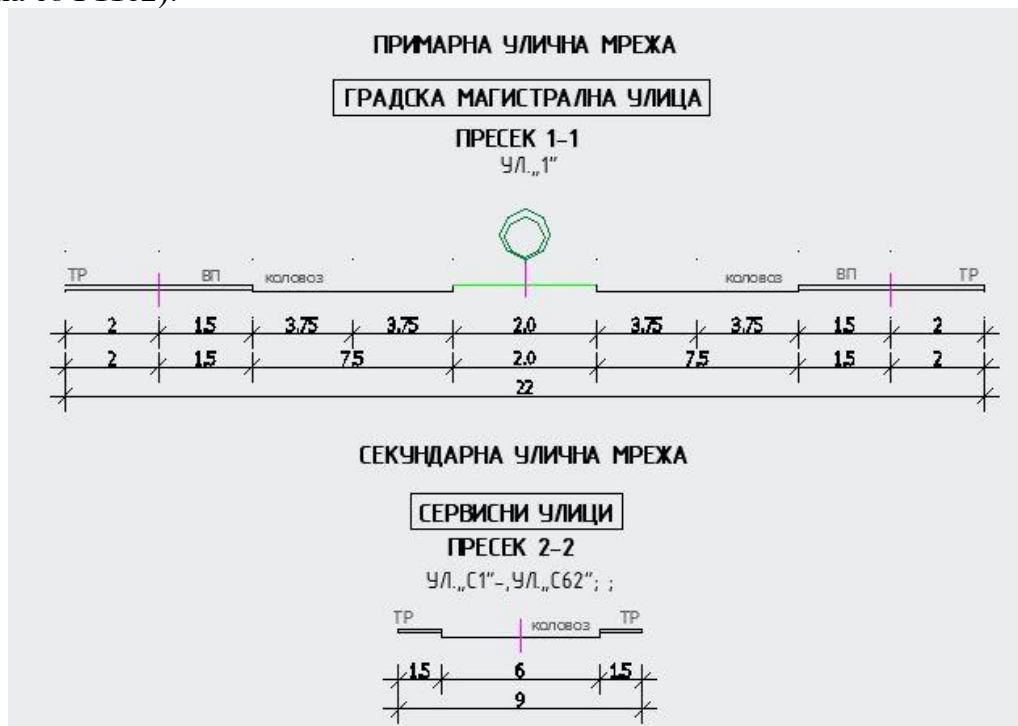
Планирањето на уличната мрежа во планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово е извршено врз основа на актуелната законска и подзаконска регулатива и постојната состојба, односно изградниот градежен фонд, изградената сообраќајна патна и железничка инфраструктура.

Сообраќајната инфраструктура во локалитетот ја сочинуваат:

- Примарна улична мрежа: градска магистрална улица ул. 1;
- Секундарна улична мрежа: сервисна улица ул. С1-ул. С62;

Попречниот профил на ул. 1 - градска магистрална улица, се состои од два коловози (2x7,5м) со по две сообраќајни ленти (2x3,75м), велосипедска патека (1,5м) и тротоар (2м), како и разделен појас помеѓу коловозите (2м), со вкупна ширина од 22м.

Главна сообраќајна поврзаност на градот е преку регионалниот пат: - Р1401 - (Струмица-врска со А4 - Рабово - Валандово - Балинци -Марвинци -врска со Р1102).

Стационарен сообраќај

Решавањето на стационарниот сообраќај, односно паркирањето на моторните возила во рамките на планскиот опфат зависи од дефинираната намена на земјиштето и се утврдува согласно нормативите од член 58 и член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање

(„Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

За градежните парцели паркирањето е предвидено да се решава во рамките на секоја градежна парцела поодделно, надземно или подземно. Паркирање на јавни паркинг простори е можно единствено доколку се обезбедат јавни паркинг простори на ниво на блок со претходна разработка на генералниот урбанистички план за град при што ќе се утврди точниот број на паркинг места кој се обезбедува на јавните паркинзи и за чии потреби, односно, за кои градежни парцели се однесуваат.

Бројот на потребни паркинг места зависи и од изборот на компатибилните намени во градежната парцела кои треба да се земат во предвид при изработка на проектната документација за градбите, врз основа на која се издава одобрение за градење.

Основен услов за изградба на планираната површина за градење, максимална висина и катност е обезбедување на потребниот број на паркинг места.

3.2 Комунална инфраструктура

Планираниот развој за водоснабдување и одводнување на фекалните отпадни и атмосферски води во планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се базира на податоците за постојната мрежа добиени од надлежните институции, насоките и заклучните согледувања од Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија и анализата на можностите и природата на теренот во рамки на планскиот опфат.

За согледување на потребите од водоснабдување и потребите за одведување на отпадните фекални и атмосферски води на планираните градби за плански период од 2019 до 2029 година направена е следната детална пресметка со проектирани вредности на потрошувачи:

1	Домување	116.95
2	Комерцијални и деловни намени	1.62
3	Јавни институции	13.36
4	Производство, дистрибуција и сервиси	22.37
5	Комунална инфраструктура	15.52
6	Зеленило	8.60
вкупно (површина на опфат)		178.41 ха

Водоснабдување

Водоснабдување домување

Потребни количини на санитарна вода за водоснабдување за домување

Предвиден број на жители	N=	10643	
Водоснабдителна норма	Qo=	200	л/ден/жител
Коефициент на дневна нерамномерност	K1=	1.5	
Коефициент на часова нерамномерност	K2=	1.3	
$Q_{ср}/ден = 6201 \times 200$	=	2,128,600.00	л/ден
$Q_{мах}/ден = 1.5 \times 1.240.000$	=	3,192,900.00	л/ден
$Q_{мах}/час = 1.3 \times 1.860.000 / 24$	=	172,948.75	л/час
Секундарни проточни количини			
$q_{ср}/ден$	=	24.64	л/сек
$q_{мах}/ден$	=	36.95	л/сек
$q_{мах}/час$	=	48.04	л/сек

Комерцијални и деловни намени

Водоснабдување за вработени	Nв=	4	
Водоснабдителна норма	Qв=	25	л/ден/враб
Коефициент на нерамномерност	Kв=	2	
време за водоснабдување	T	6	часа
$Q_{мах}/ден = 600 \times 25$	=	100.00	л/ден/враб
$Q_{мах}/час = 60000 \times 2$	=	200.00	л/час/враб
$Q_{мах}/час = 120000 / 6$	=	33.33	л/час
$Q_{мах}/час = 20000 / 3600$	=	0.01	л/сек

Образование

Водоснабдување за ученици	Nв=	221	
Водоснабдителна норма	Qв=	15	л/ден/уч
Коефициент на нерамномерност	Kв=	2.5	
време за водоснабдување	T	6	часа
$Q_{мах}/ден = 1000 \times 15$	=	3,315.00	л/ден/уч
$Q_{мах}/час = 15.000 \times 2.5$	=	8,287.50	л/час/враб
$Q_{мах}/час = 37.500 / 6$	=	1,381.25	л/час
$Q_{мах}/час = 6.250 / 3600$	=	0.38	л/сек

Миење на улици и заливање на зелени површини 30м3/ден/ха (за полевање 16 часа)

43.77 м3/час
12.16 л/сек

ПП вода **15** л/сек

Вкупно потреба за водоснабдување 75.593 л/сек

Фекална канализација

Количината на отпадни фекални води од дадениот опфат е

$$q_{otp} = q_{max} / c_{as} \times 0.80 \times 1.25 = 75.593 \text{ л/сек}$$

Усвоено минимален пресек од $\phi 250$

Атмосферска канализација

Интензитет на врнежи

$$q_i = 110.00 \text{ л/сек/ха}$$

коефициент на истекување

$$\psi_{sr} = 0.40 \text{ л/сек/ха}$$

$$q_{atm} = F \times q_i \times \psi_{sr}$$

$$q_{atm} = 49.35 \times 110 \times 0.40 = 7,850.19 \text{ л/сек/ха}$$

Усвоен минимален пресек $\phi 300$ до $\phi 600$

Водоснабдување

До реализација на системот за водоснабдување, се планира снабдувањето со вода да се решава локално во рамки на секоја градежна парцела одделно со користење на подземни води (бунари).

Динамиката на користењето мора да биде усогласена со барањето за долгорочна експлоатација, без влошување на квалитетот и да се базира на извршени хидрогеолошки испитувања и експлоатациони истражни работи со кои ќе се дефинира режимот на хранење на бунарите и ќе се утврди нивната издашност и капацитет.

Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради што би дошло до пореметување на режимот на подземните води. Исто така, потребни се испитувања со кои ќе се утврди квалитетот на водата, односно дали физичко - хемиските и бактериолошките карактеристики на водата одговараат на законските прописи и норми.

Противпожарната заштита на предметниот локалитет е предвидено да се реализира преку поставување на хидрантска водоводна мрежа во профилите на сообраќајниците со надворешни хидранти.

Количеството на вода за противпожарни потреби при едновремена работа на два противпожарни хидранти изнесува:
 $q_{пожар} = 2 \times 5,0 = 10,0 \text{ л/сек.}$

Меродавниот притисок (за гаснење на пожар) на приклучниот хидрант се утврдува согласно Правилник за технички нормативи за хидрантска мрежа за гаснење пожар како величина не помала од 2,5 бари. Исто така, согласно истиот правилник, противпожарна мрежа треба да ги задоволи следните услови:

- Максималното растојание помеѓу два хидранти изнесува 80м;
- Најмалиот пречник во прстенестата противпожарна мрежа изнесува $\phi 100\text{мм}$;

- Најмалиот пречник на приклучната цевка на хидрантот изнесува $\Phi 80\text{мм}$.

Одведување на отпадни и атмосферски води

Во рамки на планскиот опфат на град Валандово делумно постои изведена фекална и атмосферска канализација.

За прифаќање и одводнување на отпадните води се предвидува изградба на систем на фекална канализација со пречистителна станица, а за одведување на атмосферските води се предвидува изградба на систем на атмосферска канализација.

Фекалната и атмосферската канализација се со траси во коридорите на сообраќајниците и ги следат подолжните падови на планираните улици. Техничките детали ќе се решаваат во следна фаза со основни проекти и проекти за инфраструктура.

Фекалната канализација завршува во планирана пречистителна станица, од каде пречистените отпадни води преку канал се водат до река Вардар.

Техничкото решение за поврзување на канализационата мрежа надвор од планскиот опфат карактеристиките ќе бидат третирали со Проекти за инфраструктура и Основни проекти со оглед на тоа што правното дејство на овој ГУП е исклучиво во рамки на границите на планскиот опфат.

Минималниот профил кој е усвоен за новопланираните краци на фекална канализација е $\Phi 250\text{мм}$.

За атмосферската канализација усвоен е минимален пресек од $\Phi 300\text{мм}$.

За отпадните води и водите од технолошкиот процес во рамки на зоните за производство, дистрибуција и сервиси (наменска зона Г2 - лесна и незгадувачка индустрија, Г3 - сервис) се предвидува систем на прочистување во рамки на сопствена парцела. Пред да се изврши поврзувањето на корисниците кон мрежата, се предвидува задолжителен третман на отпадните води од технолошкиот процес и фекалните отпадни води во сопствената градежна парцела. Понатаму, отпадните води се прифатени од фекалната канализациона мрежа се испуштаат во системот.

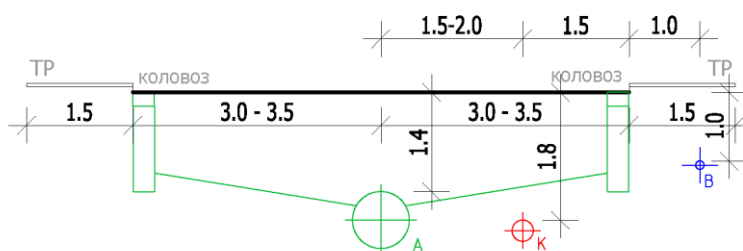
Притоа, квалитетот на отпадната вода мора да биде во согласност со Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води, односно квалитетот на отпадната вода не смее да биде понизок од квалитетот на реципиентот.

Крајниот реципиент на атмосферските и пречистените отпадните води, река Анска, река Вардар, што се наоѓа надвор од граница со планскиот опфат на град Валандово.

Поврзувањето на корисниците со инфраструктурната канализациона мрежа за одведување на отпадните води се предвидува да се изведе преку приклучна шахта (армирано-бетонска, со прописен капак на отворот), поставена на пресекот со осовината на примарниот одводен канал.

Трасите на комуналната хидротехничка инфраструктура за планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се планирани на земјиште за општа употреба.

НАЧИН НА ПОСТАВУВАЊЕ НА ИНФРАСТРУКТУРА ВО ПРОФИЛ НА СООБРАЌАЈНИЦА

3.3 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации

Со Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, со површина на плански опфат од 171,87ха, анализирана е електро-енергетската мрежа за плански период од 2019 до 2029 година.

Потребите за електрична моќност во планскиот опфат се дефинирани со користење на следните коефициенти:

- А - домување: 1кW/жител
- Б - комерцијални и деловни намени и В - јавни институции: 193 кW/ха
- Г - производство, дистрибуција и сервиси: 293 кW/ха
- Д - зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори: 15 кW/ха.

Намена на земјиште			коефициент		потреби за електрична моќност (kW)
А - домување	10643	жители	1	kW/ха	10643.00
Б - комерцијални и деловни намени	1.62	ха	193	kW/ха	312.17
В - јавни институции	13.36	ха	193	kW/ха	2577.67
Г - производство, дистрибуција и сервиси	22.37	ха	293	kW/ха	6555
Д - зеленило и рекреација	8.60	ха	15	kW/ха	129.02
Е - инфраструктура	15.52	ха	15	kW/ха	232.78
ВКУПНО					20449.67

Потребите за електрична моќност во рамки на планскиот опфат за плански период од 2019 до 2029 година изнесуваат 20449,67 кW.

Согласно податоците од ЕВН АД Македонија, во рамки на опфатот поминуваат траси на надземни водови и тоа: 10 кV надземен далековод и постојни трафостаници. Предвидени се заштитни појаси за 10кV по 6 метри лево и десно од основината на далекуводот.

Во зоната за лесна и незагадувачка индустрија, доколку се утврдат зголемени потреби за снабдување кај поединечните капацитети, се предвидува изградба на трансформаторски станици во рамки на градежните парцели.

Сите деталите и развојот ќе бидат дефинирани во соработка со стручна служба на ЕВН Македонија.

Според податоците добиени од АД МЕПСО, низ планскиот опфат не поминуваат постоечки и планирани траси во нивна сопственост.

Според податоците добиени од Македонски Телеком АД - Скопје и Агенцијата за електронски комуникации во рамки на планскиот опфат има изведена електронска комуникациска мрежа: бакарни кабли, телефонска канализација. Во голема мера оваа мрежа ги опслужува постоечките објекти. Поврзувањето во телекомуникацискиот сообраќај е со приклучок на телефонската централа во Валандово.

Со цел да се опслужат и површините кои за прв пат се тема на урбанизација со овој план, планирана е нова електронска комуникациска мрежа.

Телекомуникациските коридори за новата инфраструктура се планирани да се поставуваат во површините на тротоарите и истите да се надоврзат на постоечката мрежа. Развојот на телефонската мрежа се планира да се изведе претежно како кабловска водена во земјени ровови и делумно во телефонска канализација до собирно распределителни ормани со дефиниран манипулативен простор со димензии 1,0мx0,5м. Бројот и местоположбата на овие инфраструктурни објекти ќе биде дефинирана согласно развојните потреби на мрежата, во коридорот на тротоарот или надвор од коридорот на тротоарот (во зависност од конкретната ситуација и услови на теренот), а во соработка со стручните служби на надлежната институција.

Приклучокот на сите телефонски претплатнички места ќе биде во најблиската автоматска дигитална централа. Бројот на потребните линии ќе биде дефиниран во наредната фаза и истиот не е лимитирачки.

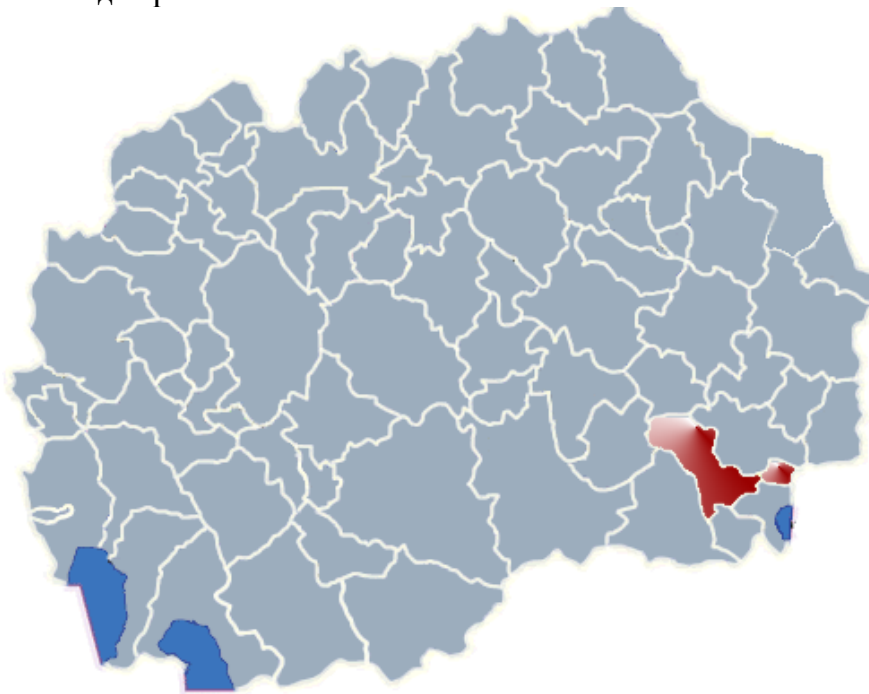
Согласно податоците во рамки на планскиот опфат на ГУП Валандово нема изведена и проектирана гасоводна мрежа и објекти.

Доколку во планскиот период развојните програми на надлежните институции укажат на потреба од приклучување на град Валандово во системот за гасификација, поставувањето на трасите на гасоводите и гасоводните објекти ќе се решава со проекти за инфраструктура.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Денешното Валандовско административно-територијално (општинско) подрачје се наоѓа на јужниот дел на Македонија, распространет на југ од Демиркаписката клисура, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север од Валандовскиот крај се протега Тиквешката област, односно Неготинското општинско територијално подрачје. Нив ги дели планинската теснина на реката Вардар формирана од краиштата на Кожуф планина. Валандовската котлина има доста ниска надморска височина.

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Општина Валандово сообраќајно е поврзана со магистралниот пат Е-75 1) (Скопје - Гевгелија), регионалните патни правци Р - 110 (с. Удово - с. Раброво), Р- 604 (Оранжерији - с. Марвинци), како и локалните патишта со кои општината се поврзува со околните населени места.

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Целокупниот Валандовски регион е поделен на ридско-планински во кој се застапени скалести и рамничарски почви, како и алувијалните, сломниците, гајњачите и карбонатните видови на почви. Помалиот дел, односно 37% од обработливите површини припаѓаат на рамничарскиот

релјефен дел кои се наоѓаат на надморска височина од 250-300м и се од мошне големо значење за развојот на земјоделството во регионот. Овие површини се простираат покрај речното корито на Анска Река, по целото нејзино течение се до влевањето во реката Вардар.

Останатите 63% од површините припаѓаат на ридско-падинскиот дел. Ваквата бонитетна и почвена карактеристика на Валандовскиот регион го определува и начинот на користење на земјиштето од страна на земјоделските субјекти.

4.1.3 Геолошки карактеристики

Валандово и околината се протегаат врз седименти од геолошки и органски (растителни) талози. Котлината е еден моќен расед со длабочина меѓу 300 и 500 метри што го потврдува и палентолошкиот наод на клови - заби од лофодон (мамути) во месноста на селото Прстен, факт што зборува дека во раните геолошки периоди имало многу бујна растителна вегетација. Раседот на кој се простира Валандовската котлина го потврдуваат и тектонските активности (земјотреси) кој го погодуваат оваа трусно подрачје - силниот земјотрес во 1931 година.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Според набљудуваните интензитети, Валандовскиот регион спаѓа во зоната на случени земјотреси со јачина од 9 степени по МЦС.

4.1.5 Хидротехничка структура

По централниот дел на Валандовската котлина протекува Анска река, која е продолжение на Башибоска Река, а од нејзината јужна страна по

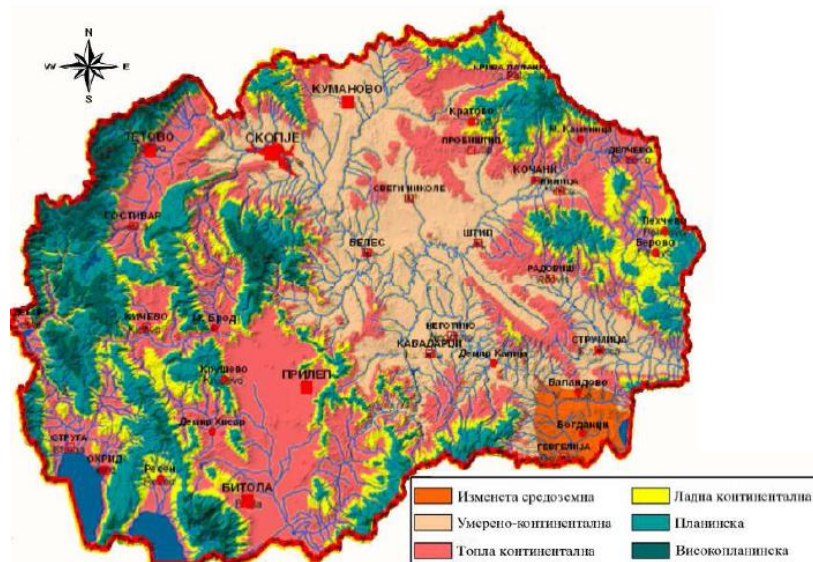
котлината егзистираат водотеци (Студена вода и Мичковица), кои ги прифаќаат подземните води од северниот и јужниот масив.

Анска река е лева притока на реката Вардар. Извира од западната страна на планината Беласица, на височина од 1260м, а се влива во Вардар од 58м. Долга е 28,6км, има вкупен пад од 1202м, а просечниот пад изнесува 42,03%. На височина од 550м од десната страна ги прима водите од најголемиот карстен извор во сливот. Вкупната површина на сливот изнесува 168,0км². Во изворишниот дел реката има планински, а во долниот дел рамничарски карактер.

Природни и вештачки акумулации непостојат, а водотеците се со мал агол и брзина на проток, не се интересни за зафати од енергетски карактер, но се интересни за наводнување.

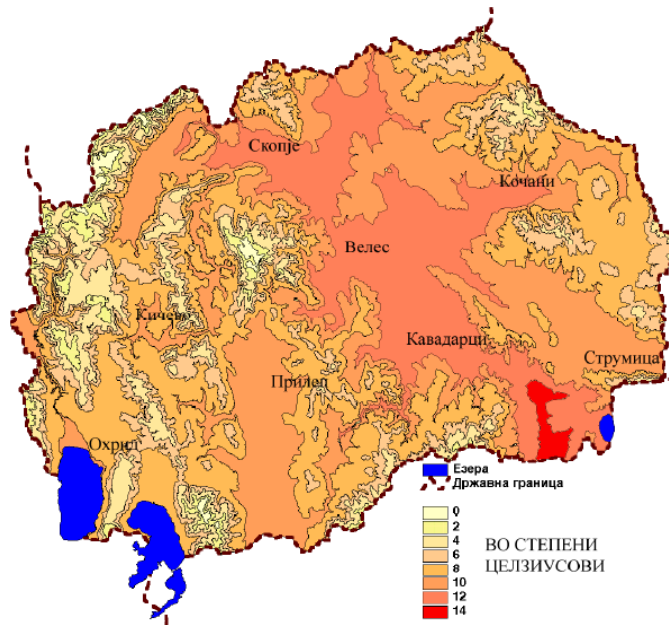
4.1.6 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Поради орографските услови, во прв ред, поради заклонетост од директните северни продори на студените воздушни маси во ладниот дел на годината, температурата на воздухот е со нешто повисока вредност, во однос на другите подрачја во Република Македонија.

Ова подрачје е во голема мера под термичкото влијание на Егејското море, особено во зимскиот дел од годината. Тоа се манифестира со високата вредност на просечната годишна температура и на просечната зимска температура на воздухот. Просечната годишна температура на воздухот изнесува 14,5°C и воедно е највисока средна годишна температура во Република Македонија. Просечната јануарска температура изнесува 3,6°C и таа е највисока јануарска вредност во Републиката. И покрај заштитеноста од директните северни зимски продори на студените воздушни маси, во овој дел на годината сепак се јавуваат релативно ниски минимални температури, кои ја нарушуваат зимската хоризонтална температурна стратификација на средоземноморското климатско влијание. За овој период апсолутно

минималната температура изнесува $-14,1^{\circ}\text{C}$, забележана на 9 февруари 1956 година. Просечен број на мразни денови изнесува 44.

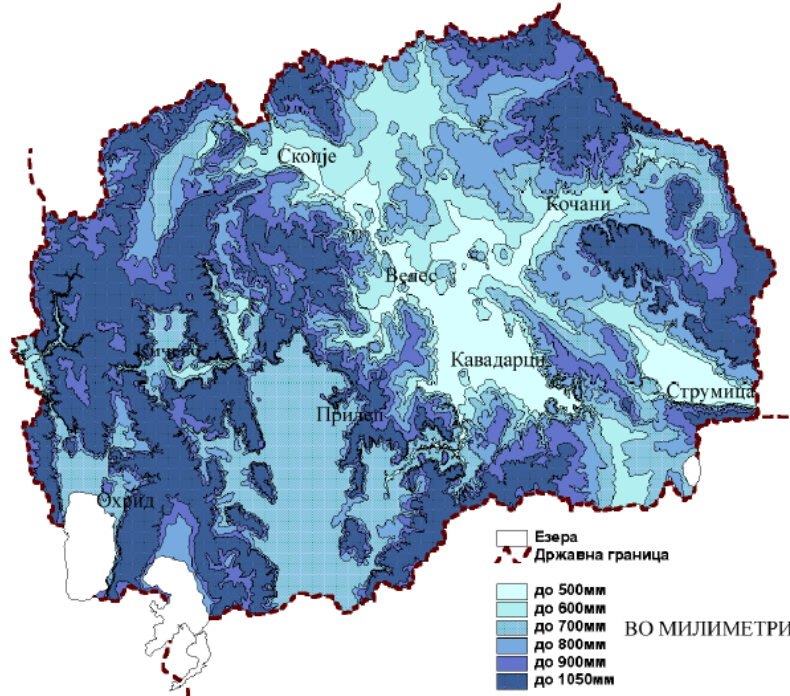
Во летните месеци, медитеранското климатско влијание на температурниот режим во Валандовското Поле е послабо изразено, што се манифестира и преку големата зачестеност на појавување на летни и тропски денови (просечно годишно се јавуваат 135 летни денови, почнувајќи од март заклучно со октомври). Поради тоа, апсолутно максимална температура изнесува $43,5^{\circ}\text{C}$, забележана на 7 јули 1988 година. Во Валандовското Поле есента е значително потопла од пролетта што е обележје на медитеранското климатско влијание врз температурниот режим во ова подрачје.

Од напред изнесеното, во ова подрачје температурниот режим е условен од медитеранското климатско влијание, модифицирано со умерено континентално климатско влијание, кое условува релативно ниски зимски температури. Може да се каже дека во Валандовското Поле се јавува посебна локална клима, која се манифестира преку топлите лета, релативно ладни зими, зголемена средна годишна температура и потопла есен од пролетта.

Во Валандовското подрачје, со најголема зачестеност е Вардарецот кој се јавува од северозападен правец со средна зачестеност од 315% и средна брзина од 5,5м/сек. Се јавува во сите месеци од годината, но со најголема зачестеност е во септември и октомври. Вардарецот во ова подрачје е со нешто помала брзина отколку во Гевгелиското Поле, но ги има истите термички карактеристики како и во ова подрачје.

По Вардарецот е ветерот од североисточен правец со зачестеност од 102% и средна брзина од 1,7м/сек. Потоа се ветровите од југоисточен правец со средна брзина од 2,5м/сек, а со најмала зачестеност е ветерот од западен правец со средна годишна зачестеност од 10% и средна годишна брзина од 2,7м/сек. Ветерот од источниот правец е со зачестеност од 13% и со иста брзина како и ветровите од западен правец.

Поради високите температури на воздухот и зголемената зачестеност на ветровите, во Валандовското подрачје се јавуваат поволни услови за зголемено потенцијално испарување од слободна водена површина, чија просечна годишна вредност е повисока од 950 литри од 1m² површина и е знатно поголемо од годишните количини на врнежите по единица време.

Режимот на врнежите во ова подрачје е под средоземноморското климатско влијание. Поголемиот дел од врнежите паѓаат во ладниот дел од годината, а максимумот се јавува во доцните есенски месеци. Врнежите се воглавно од дожд, а само во трите зимски месеци со мал удел и од снег. Просечната годишна количина на врнежи изнесува 646мм и таа е за околу 70мм помала од истата во Гевгелиско Поле, за околу 50мм поголемо од Тиквешката котлина, а со приближно иста вредност е со истата во Дојранското подрачје, во Беровската Котлина и во Криво Паланечкото подрачје. Највисока годишна сума изнесува 928мм, а најниска 415мм т.е. 282 мм над просечната и 235мм под просечната годишна количина.

4.1.7 Население

Според демографските податоци, во периодот од 1999-2002 година, општина Валандово заедно со селата бележи тренд на опаѓање на порастот на населението. Истовремено, забележана е и појава на раселување на населените места (во 1994 година забележани се 11 раселени места, додека пак во 2002 година бројот е зголемен за едно раселено место).

Според официјалните податоци од Заводот за статистика на Република Македонија и последниот Попис на населението од 2002 година, општина Валандово брои 11.890 жители (од кои 6.139 се мажи, а остатокот 5751 се жени), 3.545 домаќинства и 4.050 живеалишта.

Р.Бр.	ОПШТИНА ВАЛАНДОВО	НАСЕЛЕНИЕ	
		1994	2002
1.	Валандово	12.052	11.890
2.	Ајранли	Расел.	/
3.	Аразли	Расел.	/
4.	Бајрамбос	8	Расел.
5.	Балинци	331	328
6.	Баракли	Расел.	/
7.	Башали	Расел.	/
8.	Башибос	202	170
9.	Брајковци	422	437
10.	Булунгули	Расел.	/
11.	Валандово	4.345	4.402
12.	Вејсели	Расел.	/
13.	Градец	Расел.	/
14.	Грчиште	285	255
15.	Дедели	251	220
16.	Гопчели	Расел.	/
17.	Јосифово	1.716	1.730
18.	Казандол	151	147
19.	Кочули	91	50
20.	Марвинци	517	504
21.	Пирава	1.831	1.844
22.	Плавуш	Расел.	/
23.	Прстен	105	68
24.	Раброво	269	274
25.	Собри	252	225
26.	Татарли	116	/
27.	Терзели	Расел.	/
28.	Удово	883	851
29.	Чалакли	277	358
30.	Честово	Расел.	/

Извор: Општина Валандово

4.1.8 Стопанство

Во општина Валандово, една од најразвиените стопански гранки претставува земјоделието. Населението претежно се занимава со производство на раноградинарски и полјоделски култури. Во голема мера се застапени лозарството и овоштарството, особено со одгледување на специфични култури кои ги има само во овој крај, како што се: калинката, смоквата и јапонското јаболко. Од индустриски објекти постои фабриката за производство на солени стапчиња. Во општината успешно работи фирмата „Визба“, која врши преработка на полупроизводи и готови производи од грозје. Во склоп на „Визба“ има и Ладилник, Оранжерии во кои се одгледуваат раноградинарски производи (краставици и домати). Постојат и погони за конзервирање на овошје и зеленчук.

Сточарството е застапено во голема мера во селските средини како индивидуално сточарство, а има и погон за производство на млеко и млечни производи, Млекара Вардарец с. Удово. Во последната деценија во општината најголем замав зема текстилната индустрија, по лонг системот. Во општината опстојуваат 10 конфекции, во кој е вработена претежно женска работна сила.

4.1.9 Природно и културно наследство

Во месноста Раброво се до 1960 година се експлоатирале рудникот за хром, а во регионот на Беласица над селото Бајрамбос се истражуваат наоѓалишта на минерали богати племенити елементи.

Од флората во општина Валандово како доминантен елемент е дабот (прнар) - *kuerkus soccfera*, фоја, (тиса) - *uniperus ehcelsa* и поединечни стебла на култивирани растенија на дрво човек - *arbutus andrachne*. Од фауната присутни се сите медитерански животни карактеристични за поголемиот дел на Балканскиот полуостров.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот кој е предмет на разработка на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, има предложено за заштита природно наследство:

ПЛАТАН (Валандово) СП (предлог)

Две платанови стебла (Платанус ориенталис) кои се наоѓаат во центарот на градот. Висината на стеблото изнесува 18м, односно 19 м. Покрај дендролошката, стеблата имаат и воспитно-образовна намена.

Меѓународен статус според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN): III категорија и режим на заштита: 6.

ПЛАТАН (Валандово) СП (предлог)

Две платанови стебла (Платанус ориенталис) се наоѓаат 0,5 км. источно од Валандово, едното од левата а другото од десната страна на патот од патниот правец Валандово-Струмица. Висината на стеблото изнесува 18 м односно 25 м, а обемот на деблото 3,40 м, односно 4,80 м. Дендролошка намена. Стеблата се во добра состојба.

Меѓународен статус според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN): III категорија и режим на заштита: 6.

ПЛАТАНИ (Валандово) СП (предлог)

Платаново стебло (Платанус ориенталис) кое се наоѓа 2,5 км јужно од Валандово во напуштеното село Чесново. Висината на стеблото е 18 м, обемот на деблото е 8,10 м, проекција на крошната 16 м, со старост од околу 350 години. Објектот има дендролошка намена и е во добра состојба.

Меѓународен статус според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN): III категорија и режим на заштита: 6.

На подрачјето на катастарската општина Валандово, кое е предмет на анализа регистрирани се следните недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет Стакина Чешма, Валандово, доцна антика (4 век);
2. Средновековна кула (Марко куле), Валандово, среден век.

На подрачјето на катастарската општина Валандово, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет Археолошки комплекс-Мозаици, Валандово, крај на 3-ти век до 5-ти век;
2. Археолошки локалитет Зелениште, Валандово, архајски период, (6-5 век п.н.е.);
3. Археолошки локалитет Манастириште, Валандово, доцноантички период;
4. Археолошки локалитет Исар-Кале, Валандово, римски период-среден век;
5. Споменик на паднати борци во НОВ, Валандово, 20 век;
6. Црква Св.Димитрија, Валандово, 19 век.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина, евидентирани се следните локалитети:

- КО Валандово - Зелениште, некропола од раноантичко време, се наоѓа во центарот на градот каде се откриени 9 гробови кои се ориентирани во правец исток-запад; Исар Кале, градиште од доцноантичко време и среден век, се наоѓа на 1.8км северозападно од градот, лоциран на височинка што доминира над околината; Манастириште, некропола од доцноантичко време, лоцирана на 1км северно од градот во близина на средновековната тврдина, на едно мало плато откриени се група на гробови во кои се пронајдени керамички садови и монети; Стакина Чешма, населба од римско време, се наоѓа на 300м јужно од градот, од двете страни на суводолица што се спушта кон Анска Река.

4.2. Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Воздух

Согласно Директивите на Европската Унија, загадувањето е непосредно или посредно внесување како резултат на човековите дејствија на материји, вибрации, топлина или бучава во воздухот, водата или во почвата, кои што можат да бидат штетни по човековото здравје или по квалитетот на животната средина, од кои што може да произлезе штета по материјалниот имот или кои што ги нарушуваат или влијаат врз природните убавини и другите легитимни начини на користење на животната средина.

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ.

Високата внатрешна температура во моторите при согорување на горивото е причина за формирање на NO_2 емисијата и CO_2 и оловото се последица на присуството на сулфурни и/или оловни соединенија во моторните горива.

Се смета дека во издувните гасови на возилата има дури 180 органски компоненти како штетни материи чија концентрација е најголема на места со зголемен број на возила и работа на моторите во место или запирање, кога емисијата на токсични материи во однос на брзината на движење од 70 км/ч е поголема за 2,5 пати. Според истражувањата во овој домен, се смета дека на 1000 литри согорен бензин во моторните возила, во атмосферата емитира 98 кг јаглен моноксид, 6-8 азотни оксиди, 4-5 кг сулфурни соединенија и 0,5 кг олово.

Влијанието на токсичните гасови може да остави последици на луѓето кои се директно и долговременно изложени на истите и тоа преку нивното директно дејство (вдишување) и индиректно. Чадот, на пример, дејствува претежно на дишните органи, на кожата и слично, а јаглеродните оксиди делуваат како силни отрови и антиоксиданти.

Општина Валандово нема ниту еден индустриски загадувач кој емитува штетни материи во воздухот. Според податоците на мерната станица во општина Гевгелија, воздухот во Валандовско - Гевгелиската котлина е на задоволувачко ниво. Местоположбата на општина Валандово овозможува прочистување на воздухот преку шумскиот појас. Единствени помали загадувачи се домаќинствата кои користат дрво за огрев и спалувањето на отпадот од страна на Јавното комунално претпријатие. За време на жешките и сушни лета, евидентно се зголемува концентрацијата на прав во воздухот, особено во делови каде улиците не се асфалтирани.

Нивото на емисиите во воздухот од моторните возила, како мобилни извори не зависи само од степенот на активност, туку постои и директна поврзаност со квалитетот на горивата се користат како и старосната структура на возниот парк. Иако старосната структура на возниот парк е значителна, а користењето на овие возила умерено, загадувањето на воздухот од сообраќајот не претставува сериозен проблем во руралните средини. Сепак загадувањето треба да се земе во предвид, поради тоа што на територијата на општина Валандово посебно во летниот период, за време на викендите и празниците, постои интензивен сообраќај, пред се од туристи и сопственици на куќи и викендици во општината, а кои доаѓаат по регионалниот пат Удово - Дојран, према Дојранското Езеро и граничниот премин Македонија - Грција, или по патот Валандово - Струмица.

Во секој случај, општина Валандово спаѓа во општини каде состојбата со квалитетот на амбиенталниот воздух ги задоволува утврдените стандарди. Унапредувањето на квалитетот на воздухот може да биде реализирано преку примена на заштитни појаси од дрвенасти растенија, како и преку влијание врз свеста на луѓето за што е потребно помалку користење на дрвја и

фосилни горива во домаќинствата, како и користење на еколошки прифатливи горива во сообраќајот и други алтернативни извори на енергија.

Самозапалувањето на дивите депонии, како и несоодветното постапување на граѓаните кои самоволно пристапуваат кон нивно палење предизвикува загадување на воздухот како резултат на емисија на метан, диоксини и фурани.

Вода

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Во општината сеуште е присутен проблемот за обезбедување континуиран режим на снабдување на населението со квалитетна вода за пиење. Од аспект на животната средина, најкритично е водоснабдувањето од подземните води, од бунарите заради можност за загадување на подземните води чиј квалитет не се контролира.

Здраствените аспекти на лошиот квалитет на водата најмногу се одразува врз појавата на зголемен број заразни заболувања кои се последица од неисправната вода за пиење. Дезинфекцијата на водата има одредено влијание врз микро флората и микро фауната. Намалувањето на протокот на водотеците заради насочување на водата во акумулации има негативно влијание врз водните екосистеми.

Исто така, проблемите со водоснабдувањето предизвикуваат пред се економски последици, со тоа што општината е приморана да вложува додатни финансиски средства за одржување и реконструкција на системот за водоснабдување, како и за прочистување и дезинфекција на водата за пиење.

Градот Валандово и населените места Раброво, Дедели и Чалакли користат вода за пиење од ист водовод. Водата за пиење минува низ 6 километарски азбестно-цементен водовод и потребна е што побрза замена на постојниот водовод со еколошки цевки по ИСО стандарди.

Исто така, во текот на летото се јавува недостиг од вода за пиење, пред се поради застареноста на мрежата но и поради големиот број на диви приклучоци преку кои водата се користи за наводнување на земјоделските површини. Како резултат на наведените проблеми доаѓа до рестрикции и

прекини во водоводната мрежа, што се одразува на квалитетот на водата (поради рестрикциите цевките остануваат празни и кога повторно се пушта вода настанува корозија на цевките), а со тоа и на здравјето на луѓето.

ЈП Комунален сервис Валандово управува со системите за водоснабдување во 4 (четири) населени места: Валандово, Чалакли, Дедели и Раброво.

Во Општина Валандово за комуналните дејности се грижи ЈКП Комунален сервис Валандово. Со фекална канализација е покриен градот Валандово и селата Јосифово и Удово. Во градот Валандово има 1100, во с. Јосифово 180, а во с. Удово 200 канализациони приклучоци. Најголем проблем на општина Валандово е директното излевање на отпадната вода во непосредна близина на градот (на 100 метри од последните куќи) кои директно истекуваат во плодно земјоделско земјиште. Според некои процени, контаминацијата на земјиштето со фекални води зафаќа околу 100 хектари површина и ова претставува приоритетен проблем.

Потребна е итна изградба на пречистителна станица за механичко пречистување на тврдиот фекален отпад преку таложник како привремено решение до изградбата на пречистителна станица. Во 3 (трите) населени места во општината Валандово, Јосифово и Удово постојат канализациони мрежи за отпадни води, со вкупна должина од 20км и со вкупно 1.480 приклучени домаќинства (58% од вкупното население). Покрај ова во градот Валандово постои и мрежа за одведување на атмосферска вода од 1,5км, во која се сливаат водите од главните улици во градот Валандово.

Домаќинствата во општината кои не се поврзани на канализациона мрежа, околу 1.800 имаат септички јами, од кои најголем број се непрописно изведени. Остатокот од домаќинствата и другите субјекти, своите отпадни води ги испуштаат слободно. Отпадните води, слободно без претходен третман се испуштаат по тековите на реките Вардар, Анска река и нивните помали притоки. Со тоа, фекалните води кои се испуштаат по површината на земјата, без предходен третман, директно ги загадуваат површинските/подземните води и почвата. Селата Јосифово и Удово отпадната вода ја испуштаат во реката Вардар, но бидејќи Вардар е со голем проток и брзина влијанието на фекалните води врз квалитетот на реката е минимално. Меѓутоа од градот Валандово отпадната вода се испушта во Анска Река, која поголем дел од годината нема воопшто дотек на вода. Фекалната вода се разлива и се користи за наводнување на земјоделски површини, со што се загадува околу 50 ха земјоделско земјиште.

Отпад

Човекот со својата активност продуцира големи количини на цврст отпад. Со процесот на индустријализацијата, урбанизацијата и зголемување на стандардот на живеење, овие количини покажуваат тренд на пораст. Комуналниот и технолошкиот-неопасен отпад е во корелација со развојот на општината. Поголем дел од комуналниот отпад се создава од човекот и

терцијарните дејности (трговија, угостителство и туризам), а технолошкиот-неопасен отпад се продуцира од производните дејности.

Честа е појавата на самозапалување на дивите депонии од кои се шири чад со непријатна миризба, летаат честички од согорениот материјал, се ослободуваат штетни гасови со негативно дејство врз атмосферата и здравјето на луѓето.

Процедувањето на штетни материи во почвените слоеви трајно ја загадуваат почвата, а едновременно овие исцедоци ги загрозуваат подземните води и особено ги загадуваат водотеците и го загрозуваат како живиот свет во водите, така индиректно и здравјето на човекот. Депонирањето на отпадот на неуредени површини го деградира просторот и ја уништува вегетацијата.

Собирањето на отпадот во градот Валандово го врши Јавното комунално претпријатие Комунален сервис. Според податоците добиени од ЈП во Валандово годишно се создава 1600 тони од кои: 1300 тони/годишно комунален отпад, 200 тони/годишно индустриски неопасен отпад, 40 тони/годишно хаварисани возила и 50 тони/годишно инертен отпад. Отпадот собран од страна на ЈКП Комунален сервис Валандово, се носи на депонијата за индустриски и комунален отпад, која се наоѓа во месноста Сува Река, на левата страна од локалниот патот Валандово Чалакли, со површина од околу 2 ха. Оваа депонија која служи за депонирање на отпадот од градот Валандово, оградена е со високи насипи од земја, има влезна капија, повремено во неа работи булдожер кој го затрупува отпадот и прави простор за прием на нови количини на отпад. Одговорноста за оваа депонија е на ЈП Комунален сервис Валандово. Отпадот во градот Валандово е организиран и се врши секојдневно.

Постојаното неконтролирано создавање на диви депонии има големо влијание врз здравјето на луѓето, квалитетот на воздухот, површинските и подземните води, како и на деградирањето на земјиштето, а со самото тоа имаат влијание врз целокупниот квалитет на живот во општината. Меѓу проблемите со кои се соочува општината, секако е и проблемот со самозапалување на дивите депонии, како и несоодветното постапување на граѓаните кои самоволно пристапуваат кон нивно палење. Поради присуството на органска фракција на ѓубриштата, во постапката на нејзиното гниење во присуство на кислородот се ослободува метан, кој го предизвикува ефектот на стаклена градина, а со неговото палење се ослободува CO_2 кој исто така претставува гас кој го предизвикува ефектот на стаклена градина, но е со помал интензитет. проблемот настанува поради присуството на пластична амбалажа, кеси и сл., кои со палење ослободуваат особено штетни (канцерогени) материи - диоксини и фурани.

Растителен и животински свет (флора и фауна)

Квалитетот на почвите претставува основен предуслов за остварување на одржливиот развој. Современите процеси на урбанизација и особено користењето на земјиштето за стопански цели најдиректно влијае врз интензитетот на користење на земјиштето и промената на неговиот квалитет.

Постојат многу причинители кои предизвикуваат оштетување и загрозување на земјиштето: загадените отпадни води, исталожените честици од воздухот (тешки метали и сл.), ерозијата, нерационалното користење на хемиски средства во земјоделството, сообраќајниците, депониите, урбаните и руралните населби, добиточните фарми со несоодветна изградба на помошни објекти, викенд населбите, инфраструктурните системи и др.

Валандовската котлина е опкружена од северната страна со Голаш и Градечка планина, од исток со ограночите на Беласица, од југ со Казандолски рид, а од запад со реката Вардар. Валандово и котлината се протегаат врз седименти од геолошки и органски (растителни) талози. Котлината е еден моќен расед со длабочина меѓу 300 и 500 метри што го потврдува и палеонтолошкиот наод на кљови - заби од лофодон (мамути) во месноста на село Прстен. Раседот на кој се простира Валандовската котлина го потврдуваат и тектонските активности (земјотреси) кои го погодуваат ова турско подрачје - силниот земјотрес во 1931 година. Во сите планинско ридските делови од флората доминираат: даб, бел габер, бука, црн бор, бел бор, прнар, јасен, јавор, дрен, дива смрека, дива фоја, а од зелестата вегетација (цветници) доминираат: ксерофитната вегетација, ароматичните билки и тревестите тестолисни.

Од лековитите растенија се застапени: мајчина душица - *thymus species*, кантарион - *hypericum perforatum*, оригано - *origanum majorana*, салеп - *orehis morio*, челунак - *melissa offi cinalis*, слес - *malva silvestris* и жалфија - *salvia offi cinalis*.

Од фауната присутни се сите видови на животни карактеристични за поголемиот дел на Балканскиот полуостров и тоа: волк, дива свиња, срна, див зајак, лисица, фазан, еребица (полска и камењарка) и јастреб.

Од флората во општина Валандово како ендемични видови регистрирани се:

- Дива фоја (тиса) - *uniperus ehcelsa*,
- Дабот (прнар) - *quercus coccifera*.

Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на градот Валандово досега не е анализиран и истражуван. Во Валандовскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето. Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл.).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Валандово и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Валандово и поширокиот регион.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на стратеска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратеска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратеска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратеската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на објекти со употреба на нафта како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
Вода	Нарушен квалитет на реципиентите како резултат на испуштање комунални отпадни води	x
	Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти	x
	Деградација на почвите	x
Предел	Деградирани предели	x

	Недоволна застапеност на зелени површини во општината	x
Население	Голема невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на ГУП за Град Валандово, општина Валандово треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку планот не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Ограничен развој на општината;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и создавање на диви депонии;
- Интензивно загадување на подземните води и почвата;
- Намалени приходи во општинскиот буџет;
- Отсуство на финансиски инвестирања што би се довело до слаб економски развој на стопанството;
- Пораст на миграција кон поразвиените центри;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста од идни потенцијални инвестиции за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на ГУП за Град Валандово, општина Валандово е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Со изработката на овој ГУП просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација.

Од особено значење за изготвување на стратегиската оцена, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени и економската пасивност ќе продолжи.

Изработката на ГУП за Град Валандово, општина Валандово треба да придонесе кон:

- обезбедување услови за позитивни ефекти во процесот на урбанизацијата;
- воспоставување ефикасна контрола на користењето и уредувањето на градежното земјиште;
- резервирање простори за изградба и користење на објекти или подрачја од јавен интерес;
- обезбедување и заштита на коридорите за изградба на инфраструктурата;
- реализација на условите за планиран стопански и економски развој не само на локално туку и на регионално и на национално ниво;
- запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели, особено во градските окружувања.

Во поглед на алтернативните плански решенија генералните смерници на овој документ треба да се гледаат кон:

- Контролирано просторно ширење на градот Валандово;
- Почитување на особеностите на наменските содржини;
- Оформување на рационален и ефикасен систем на комунална инфраструктура со кој ќе се опфати целото планско подрачје се во насока на подобрување на животната средина;
- Воспоставување на систем на секое наредно урбанистичко решение пред донесување на конечна одлука од страна на Локалната самоуправа.

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот План на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;

- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.
- Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските активности во Просторниот план на Република Македонија базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната стратегија на економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Реализацијата на концептот претпоставува изработка на просторни и урбанистички планови на регионално и локално ниво кои ќе се темелат на основните услови и претпоставки за остварување на целите и определбите поставени во областа на развојот и разместеноста на економските дејности.

Една од фундаменталните поставки на Просторниот план на Р. Македонија е остварување на повисок степен на интегрираност на просторот на Државата што подразбира намалување на регионалните диспропорции во просторот, а со тоа и квалитативни промени во економската структура на

целиот простор на Републиката. Реализацијата на оваа темелна одредница за уредување и организација на простор на Република Македонија е условена меѓу другото и со претпоставките за уважување на реалните фактори на развој и воспоставување на пазарните принципи со формирање соодветна институционална рамка за ефикасно функционирање на пазарните институции.

Значаен услов кој ќе го детерминира економскиот развој и разместеност на производните и услужни дејности претставува ефикасното заокружување и финализирање на реформските процеси во повеќе области. Успешната реализација на овие промени ќе доведе до остварување позитивни економски ефекти како на национално, така и на локално ниво.

Економијата на Републиката, а следователно и економијата на пооделните општини, со оглед на ограничената сопствена акумулација и потребата за поинтензивен економски развој и менување на неповолната стопанска структура и натаму ќе биде упатено на користење на дополнителна акумулација од странство.

Во инвестиционите одлуки за материјалното производство, стриктно треба да се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и др.

Концепцијата на просторната организација на економските дејности се темели на објективните фактори според кои врз основа на одлуките на одделните сопственици и менаџери и планските предвидувања и одлуки на општо државните органи или органите во локалната самоуправа, разместувањето се остварува како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места. При доминација на пазарот и приватната сопственост во економскиот систем, вистинското решение се наоѓа во комбинација на концентрацијата и дисперзијата, како комплементарни приоди во развојот и просторната разместеност на стопанството.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за економски активности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, идниот развој и разместеноста на економските дејности во планскиот опфат на просторот на градот Валандово треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на евентуалните влијанија врз животната и работна средина.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на ГУП за Град Валандово, општина Валандово, може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оцена ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во општина Валандово.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од генерален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на планот ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значи отворање на нови работни места и зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеење.

Влијание врз човековото здравје

Имплементацијата на планот може да има одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето преку неправилно управување со животната средина.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето. Доследното спроведување на планските решенија за комуналната инфраструктура, интегрирано управување со отпадот, користење на обновливи извори на енергија ќе биде доволна гаранција за директна заштита на човековото здравје.

Ризикот од недостаток или лошиот квалитет на водата за пиење најмногу се однесува на здравјето на луѓето, а се манифестира преку: појава на цревни заболувања во летниот период, заразна жолтица, кариес кај децата, зголемен број на заболени од калкулоза на уринарниот и билијарниот тракт. Намалувањето на количеството вода како глобален проблем директно влијае врз еко-системите, а нејзината дезинфекција врз микрофлората и микрофауната. Анализата на состојбата покажува дека во општина Валандово поради еколошки причини доаѓа до разни заболувања на граѓаните, а како причини се:

- Екстремно ниските-високите температури;
- Немање на доволна количина на вода во водоводниот систем во одредени периоди;
- Немање на канализација во населени места;
- Слободно испуштање на фекалните и индустриски води без пречистување во реципиентите или слободно по површината на земјата;
- Несоодветно депонирање на отпадоците;
- Диви депонии;
- Наводнување со неиспитана вода;
- Неконтролиран урбан развој што доведува до живеење во лоши санитарно-хигиенски услови;
- Нарушена животна средина;
- Ниската санитарна култура кај граѓаните.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на ГУП за Град Валандово, општина Валандово ќе има позитивно влијание врз социо-економските развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски

раст, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со имплементација на Генералниот урбанистички план не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух од стационарните и мобилните извори на загадување. До ваква констатација може да се дојде врз основа на анализата на предвидениот развој на Градот гледано од аспект на генерирање на можни влијанија врз воздухот и воопшто врз животната средина предизвикани од таквиот развој.

Основни загадувачи на просторот ќе претставуваат зголемениот моторен сообраќај, загадувањето од начинот на загревање на објектите и индустријата, но неможат да се запостават и другите загадувачи кои негативно влијаат врз амбиентниот воздух. До ваква констатација може да се дојде врз основа на анализата на предвидениот развој на градот.

Во општина Валандово бројот на регистрирани моторни возила од година во година се зголемува. Ако на ова се додаде и секојдневниот транзит на возила (вклучувајќи и тешки моторни возила) тогаш може да се каже дека фреквенцијата на сообраќај е доста голема.

Отстранувањето на отпадот што е производ на животните и работни активности на луѓето, како и од работата на индустриските капацитети е еден од најсериозните проблеми во општината. Отпадот собран од страна на ЈКП Комунален сервис Валандово, се носи на депонијата за индустриски и комунален отпад, која се наоѓа во месноста Сува Река, на левата страна од локалниот патот Валандово Чалакли, со површина од околу 2 ха.

Прекумерната и неконтролирана употреба на дрвото како енергетско гориво или суровина за затоплување на индивидуалните и колективните станови како и одреден број на помали претпријатија и институции е сериозен извор на загадувањето на воздухот. Испитувањата покажуваат дека дури 90% од населението употребува дрво за затоплување во период од септември до мај. Со согорувањето на дрвото во атмосферата се испуштаат огромни количества чад, пепел, јаглерод диоксид и несогорливи честички. Од друга страна, пак нарушувањето на квалитетот на воздухот се создава со намалувањето на шумата, поради прекумерната и непланската сеча.

Кога станува збор за новите инсталации кои се очекува да бидат изградени во наредниот период, потребно е да се нагласи дека најважна е определбата надвор од градското подрачје да се оформат нови стопански зони, во кои ќе се градат нови, главно производни и преработувачки капацитети.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз амбиенталниот воздух ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за

заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска

Влијанија врз климатски промени

Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со поставување на заштитно зеленило. Да се предвиди планско решение со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу секој објект или инсталација кој ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава. Како извори на бучава ќе се јави работата на градежната механизација.

Главни извори на бучавата се сообраќајот, угостителските локали, како и работењето на производствените капацитети доколку се наоѓаат во близина на населените места.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание врз квалитетот на водите

Водоснабдувањето на постојните и новопланираните објекти во опфатот ќе се врши преку предвидената водоводна мрежа градскиот водоводен систем. Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и отпадните води. Ако неправилно се управува со отпадните води може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште.

Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат од неправилно управување со отпад и негово несоодветно складирање.

Можни влијанија врз квалитетот на водата се очекуваат од:

- Застарена водоводна мрежа (мали профили);
- Постоење на азбестни цевки;
- Отсуство на подземен катастер;
- Нерационално користење и загуби на вода (диви приклучоци, застарена мрежа);
- Отсуство на истражувања за потенцијални извори на водоснабдување.

При обезбедувањето на потребните количини на вода за градот потребно е да биде синхронизирана изградба на водостопанските објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода, потоа рационално користење на водата и превземање на мерки со кои ќе се зачува и подобри квалитетот на водите на расположивите водни ресурси.

Доколку за водоснабдување постои можност да се користат подземни води, динамиката на користењето мора да биде усогласена со барањето на долгорочна експлоатација. Експлоатацијата на подземните води мора да биде врз основа на извршени хидрогеолошки истражни работи. Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради кое би дошло до пореметување на нивниот режим.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на површинските и подземните води. За таа цел потребно е запазување на принципот на заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување. Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно да бидат доведени до квалитет према Уредба за класификација на водите.

За стопанските капацитети кои испуштаат отпадни води од технолошкиот процес и содржат материи што ќе го оневозможат функционирањето на мрежата, потребно е водите да бидат подложени на претходен третман во кругот на стопанскиот комплекс пред да се испуштат во реципиентот.

Можни влијанија врз квалитетот на реципиентите се очекуваат од:

- Непостоење на пречистителна станица;
- Недоизградена фекална мрежа;
- Лоши карактеристики на постојната фекална мрежа (мали профили и продор во водоводниот систем при празнење на водоводната мрежа поради нивелетска неусогласеност);
- Отпадни води од индустријата.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на водите ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Во досегашните истражувања на процесите на девастација на животниот простор земјиштето не е подеднакво третирано како останатите сфери на екосистемот. Можеби причините за ваквиот однос лежат и во убедувањето дека земјиштето е резистентно на загадување и дека резервите се големи. Причини за деградација на почвата ги има од:

- Загадување на почвата од хемиски супстанции;
- Ерозија;
- Механички оштетувања.

Употребата на агрохемиски средства и мелиоративни системи во земјоделството дава позитивни економски ефекти, но од друга страна нивната прекумерна употреба има низа негативни ефекти. Примената на хемиски материи во процесот на земјоделско производство, преносот и депонирањето на отровни материи и влијанието на загадениот воздух и води кои се применуваат за наводнување имаат влијание врз хемискиот состав на почвата. Промената на хемискиот состав негативно се одразува врз нејзините еколошки и економски вредности. Хемиското загадување на земјиштето се реперкуира врз квалитетот и продуктивноста на почвата, квалитетот и квантитетот на производството и индиректно врз квалитетот на водите и воздухот.

Употребата на вештачки ѓубрива треба да се врши според бонитетот на земјиштето, но нема истражувања за количината од употребените средства и за нивниот квалитет. Овие истражувања би ги рационализирале трошоците на производство и би влијаеле врз заштитата на земјиштето и воопшто на животната средина. Примената на хемиски средства во индивидуалниот сектор се карактеризира со голема и нестручна употреба на пестициди и вештачки ѓубрива, што преку загадување на почвите се пренесува и влијае и врз квалитетот на подземните води и истечните води.

Со оглед на тоа дека ерозијата е фактор за деградација на земјоделско земјиште, во некои региони и пошироки размери кои оставаат импликации по животната средина, по загрозување на просторот, смалување на обработливи површини и др. ќе мора со антиерозивни мерки познати во науката да се спречи или ублажи деградационото дејство на овој процес. На овој проблем треба да се ангажираат сите субјекти кои трпат последици од ерозија, а тоа се: земјоделство, водостопанство, шумарство, индустрија, сообраќај, електро-индустрија и др. Борбата против ерозија е мошне тешка особено на терени каде ерозијата е препуштена сама на себе во региони со екцесивна и силна ерозија. Со мерките за заштита треба да се најпрво спречат причините за ерозијата, а не само да се лечат последиците.

Врз основа за успешно спроведување на мерките потребно е правилно дијагностицирање на ерозијата, претходни истражувања и примена на мерките.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на планот нема да има влијание врз пределот од причина што целта на овој план е да се создадат реални услови за одржлив развој и подобро живеење. Во сегашна состојба, дел од пределот е деградиран и во нефункционална состојба.

При реализацијата на објектите и нивната инфраструктура може да предизвикаат негативни влијанија врз пределот како резултат на

ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз културното наследство

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижно културно наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и на урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита.

Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен и урбанистички план се врши според заштитноконзерваторски основи за културно наследство (Согласно чл. 71 од Законот за заштита на културно наследство).

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Имплементацијата на планот не може да предизвика одредени негативни влијанија врз флората и фауната, бидејќи досега не е идентификувано постоење на карактеристични видови или ендемични примероци. Влијанијата врз биодиверзитетот предизвикани од активностите во опфатот ќе бидат незначителни.

Евентуалните влијанија врз биодиверзитетот ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на ГУП за Град Валандово, општина Валандово, ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето заради добрата компонираност меѓу планираните и постоечките содржини во рамките на секоја урбан блок и планскиот опфат во целост.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

Управувањето со комуналниот отпад во градот Валандово и пошироко не е на високо ниво во споредба со другите градови во регионот. Поимите како селектирање, рециклирање и преработка се далеку од реалноста, но сепак има амбиција и желба за овој тренд да се започне да се применува и во секојдневниот живот.

При реализација на ГУП за Град Валандово, општина Валандово, за очекување е генерирање на градежен и земјен отпад. Со планскиот документ треба да се предвиди отпадот при новите градби соодветно да се собира и превзема, а дел од него да се искористи во тампонирање на пристапните делови и покривање на ископите. Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот и отпадните масла.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Во делот на посебните видови на отпад, особено опасниот отпад, градот Валандово голема мера зависи од воспоставување на системи за управување со истите. Од тој аспект се очекуваат евентуални влијанија. Создавачите на отпад, согласно законот се должни да ги превземаат сите мерки за заштита на животната средина.

Силното негативно и штетно влијание од нецелосното и несоодветното третирање на цврстиот комунален, индустриско-технолошки, медицинско-ветеринарен и животински отпад се одразува врз: влијание по човековото здравје, загадување на подземната вода, почвата и воздухот, уништување на плодното земјиште, можно влијание врз флората и фауната, деградација на животната средина, узурпација на просторот.

Еколошките проблеми кои се наметнати од несоодветното третирање на отпадот се од висок ризик бидејќи влијаат врз самото население посебно врз младата популација, нивното здравје, животната средина и општиот прогрес.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот. Примарната селекција на комуналниот отпад треба да се предвиди како континуирана активност.

Влијанија од несреќи и хаварии

За намалувањето на сеизмичкиот ризик предвидени се соодветни мерки на градежна интервенција на носивата конструкција, заради доведување на отпорност против најсилните земјотреси, односно задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита.

Бидејќи не постои сеизмичка микрореонизација за овој простор меродавна е картата на макросеизмичка реонизација со што природно нестабилните и сеизмичките неповолни терени, а тоа се местата каде се сменуваат геолошките формации, треба да се исклучуваат од градежните зафати, а за поголемите инвестициони објекти потребно е извршување на детални инжињерско-геолошки и сеизмолошки истражувања на теренот.

Од останатите природни катастрофи се и метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди кои се манифестираат со појава на град, луњени ветрови и магли.

Во планот се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот плански опфат, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните и слободните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планските решенија.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Доследното спроведување на планските решенија и примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз

животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Интегралната реализација на предложените мерки во сите фази на инвестициониот циклус е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Доследно спроведување на планските решенија за сообраќајната и комунална инфраструктура, појаси со хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи, организирано управување со отпадот ќе доведе до директна заштита на човековото здравје. Примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Најрационален и најефикасен начин за заштита на животната средина е спречување на образување на штетни материи уште во нивните извори. Потребно е зголемување на површините со зелени насади.

За намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух од имплементацијата на урбанистичкиот план се предлагаат следните мерки:

- Користење на современи транспортни средства и механизација при вршење на градежните работи, согласно стандардите на ЕУ;
- Сите возила да бидат технички одржувани;
- Користење на обновливите извори на енергија како енергетски ресурси кои што се во директна насока на подобрувањето на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Примена на современи технолошки решенија и најдобри достапни техники при планирањето и изградбата на објектите и производните процеси во истите. Ваквите постапки значително ќе придонесат кон зачувување на квалитетот на амбиенталниот воздух;
- Соодветен сообраќаен режим;
- Засадување на ниско и високо зеленило согласно планската документација;
- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Избегнување на користењето на дрвата и фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на мали котли за загревање со најсовремени горилници и употреба на гориво со мала содржина на сулфур или користење на

обновливи извори на енергија при што нема да има никакви загадувачки емисии;

- При планирањето и изградбата на новите објекти и капацитети приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Објектите, уредите и постројките кои го загадуваат воздухот да раполагаат со уреди за прочистување на гасовите кои ги емитираат во атмосферата;
- Емитирањето да се регулира со одредување на услови и режим на емитирање;
- Воспоставување на мерна мрежа која би ги евидентирала поедините извори и перманентно би се прателе степенот на загаденост;
- Во просторите со пејсажни, амбиентални и други природни вредности да се избегнува лоцирање на објекти кои со својата дејност вршат загадување на воздухот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа.

За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на незагадувачки дејности, современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на планскиот опфат.

- Мерки за намалување на бучава

Прашањето за намалување на проблемите со бучавата треба да се решава со обезбедување на линеарно зеленило. Исто така, во планот да се предвиди заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади за додатно смалување на аерозагадувањето и бучавата.

При планирањето на објектите, капацитетите и инфраструктурата потребно да се предвидуваат технологии и техники кои ќе допринесуваат за редуција на загадувањето со бучава и доведување на истото во законски дозволените параметри. Изработката на акциони планови, како и воспоставување на катастар на создавачите на бучава во животната средина, ќе придонесе кон редуцирање на бучавата на критичните места во градот.

Подобрување и поголемо внимание при избор на новопланираните улици и патеки ќе биде во насока на намалување на сообраќајната бучава.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите да се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Развивањето на водоводната инфраструктура, реконструкција на застарената водоводна мрежа значително ќе влијае на ефикасно користење на водата, а со тоа и намалување на загубите на вода.

Отпадните води (санитарните), задолжително треба да се прочистат пред испуштање во реципиентот. Исто така, мерките за заштита на површинските и подземните води се однесуваат и на задолжителниот третман на технолошките отпадни води, пред тие да бидат испуштени во канализациона мрежа. За истите тие производствени капацитети потребно е воведување на почисти производствени технологии.

- На трасата на водоводната и канализациона мрежа треба секој објект да добие приклучок на уличната мрежа, при тоа трасите да бидат изградени надвор од сообраќајниците;
- Канализациониот систем да биде решен по сепаратиски систем (да биде одвоено одведувањето на фекални и атмосферски води);
- Атмосферската канализациона мрежа со која се собираат дождовните води преку најблиската траса гравитационо да се одведува до реципиентот;
- Соодветно управување со отпадот (сите видови на отпад, а посебно се однесува на опасниот отпад).

За решавање на проблемите со снабдување на населението со здрава и квалитетна вода се препорачува следното:

- Изработка на проекти за намалување на загубите во системот;
- Реконструкција на градската водоводна мрежа;
- Изготвување на конкретни студии за користење на техничка вода (замена на водата за пиење за користење како техничка);
- Унапредување на мониторингот на квалитетот на водата во градот.

За решавање на проблемите со отпадните води се препорачува следното:

- Реконструкција на канализационата мрежа на град Валандово;
- Одвојување на атмосферските води од фекалните;
- Набавка на опрема и машини за одржување на канализационата мрежа на квалитетен и современ начин;
- Изградба на пречистителна станица;
- Континуиран мониторинг на реципиентите;
- Предтретман на индустриските отпадни води;
- Редовно чистење на речните корита;
- Регулација на речните корита во урбаните средини со што ќе се придонесе кон намалување на високото ниво на подземна вода.

Посебно за објекти ако има потреба да се изработат програми за контрола и обезбедување на квалитетот на соодветните производни програми за миене и санација на опремата и просторот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Ерозијата на подлогата е природен процес, кој што егзистира низ геоисторијата и најголем осврт се дава на т.н. забрзана ерозија, каде што интензитетот на нормалната (геолошка) ерозија е неколку пати зголемен поради хуманите активности. Ерозијата на почвата е означена како најзначаен, најопасен и најраширен тип на деградација на почвата и е лимитирачки фактор за одржливо користење на земјиштето. Почвата може да биде еродирана поради дејство на ветер и вода. Овој извештај не е во можност да даде детали за противерозивните и противпоројните мерки за содржината во опфатот. Деталниот обем на мерки и активности, нивната прецизна локација и површинска поставеност во просторот, ќе бидат дефинирани со основни-изведбени проекти, врз основа на детални геодетски, геотехнички и други теренски снимања и проспекции.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- пред започнување на инвестицијата, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- интегрирано управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- поврзување на канализациона мрежа.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на материјалите и сировините кои ќе се користат во прометот и работењето во објектот. Доследната примена на планските решенија од страна на инвеститорите ќе биде доволна гаранција за евентуалните влијанија (загадување и ерозија) да бидат сведени на минимум.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и сировините кои ќе се користат во прометот и работењето на економските оператори.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл. Доколку при изградба или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство кои можат да бидат загрозувани со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на деловите прогласени и предложени како природно наследство;

- Во подрачјата и зоните со строга заштита да се дозволат само научно-истражувачки активности;
- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно-здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени за заштита како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во окружувањето.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

При спроведување на стратегија за организација и користење на просторот за економски активности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност, заштита на природните и создадените ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациска флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот. Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во текот на реализација на предвидените површини за градба од овој план, при нивното темелење доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Депонирањето на отпадот треба да биде решено со определување на пунктови за негово собирање, како и понатамошна негова евакуација од страна на надлежната комунална служба. Во планот да се предвидат поплочени места за депонирање на отпадоците во контејнери, а истите ќе се транспортираат во депонијата. Планските решенија за комуналната инфраструктура претставува основен предуслов да ризикот од загадување на почвата да биде сведен на минимум. Доследното спроведување на планските решенија во рамките на планскиот опфат ќе биде доволна гаранција за спречување на било какво загадување на почвата.

Расчистување на дивите депонии и извршување на санација на почвата за можност за нејзина повторна употребливост за подобрување на животната средина и подобрување на квалитетот на почвата.

Согласно член 7 од Законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Не се дозволува депонирање на градежен отпад во рамките на опфатот;
- Градежниот шут треба да се транспортира директно на депонијата за кој ќе се предвиди простор за негово складирање. Шутот може да се користи како агрегат при изградба на патишта, за покривање на дивите депонии при нивна рекултивација, издробен или во состојба каков што е;
- Во оперативната фаза на планираните објекти отпадот да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие;
- Во планот да се предвидат поплочени места за депонирање на отпадоците во контејнери;
- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Воспоставување на инфраструктура за управување со индустрискиот, опасниот медицински отпад и другите видови на опасен отпад;
- Изработка на план за управување со отпад.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

За решавање на проблемите со депонирањето на отпадот се препорачува следното:

- Собирни места за селектирање на пластика, хартија, метал, дрвени остатоци;
- Изнаоѓање и определување на нови локации за градежен шут или пак нивно искористување во инфраструктурни проекти;
- Обновување на возниот парк за собирање на отпад;
- Обезбедување на доволен број контејнери за селектирање на отпадот за опслужување на населението и правните субјекти;
- Отстранување на дивите депонии и рекултивација на истите простори;

- Едукативни проекти за подигнување на јавната свест за селектирање на отпадот.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

Во согласност со член 53 од Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување. Тоа опфаќа пред се изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи, изградба на снеготаштитни појаси и пошумување на голините, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура. За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

- Мерки за заштита и спасување

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, а начинот на примена со уредба го уредува Владата. Како посебен вид на заштита треба да се третира и засолништето кое треба да се предвиди во објектите како второстепена функција на некој простор доволно димензиониран по сите стандарди и лесно пристапен и адаптабилен за кус период.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување при планирање и уредување на просторот. Тоа опфаќа пред се: изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи, изградба на снеготаштитни појаси и пошумување на голините, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура во согласност со член 54 од Законот за заштита и спасување.

- Мерки за заштита од пожар

Со планирање на хидрантската мрежа треба да се задоволени сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Планирањето и

изработката на техничката документација треба да се во согласност со Законот за заштита од пожар.

При изработка на техничката документација за изградба на објектите да се изработат и посебни проекти за заштита од пожар кој ќе бидат во согласност со Законот за заштита од пожар.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Сеизмичките појави-земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

На анализираното подрачје можни се потреси со јачина до VIII° во МЦС. Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Од останатите метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди со манифестираат појавата на град, луѓени ветрови и магли.

Како посебна мерка за заштита од силните ветрови, покрај комуникациите, претставува изборот на вегетација.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се превземат соодветни мерки за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на пожарите.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на градската водоводна мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;

- оддалеченоста меѓу објектите со различна намена и отпорност на пожари на конструкциите внатре во локацијата.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување кој е во согласност со директивите на Европска Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на ГУП за Град Валандово, општина Валандово, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;

- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Цел на Стратегиската оцена е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Градот Валандово административно припаѓа на Општина Валандово.

Изработката на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, има за цел поставување на урбанистички концепт за организација на просторот во границите на планскиот опфат, а во исто време претставува континуитет во развојот на подрачјето на планскиот опфат, усогласувајќи го планскиот документ со поставките и параметрите дадени со Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ како и со одобрената Планска програма за овој план.

За изработка на овој Генерален урбанистички план за град применувани се актуелните законски и подзаконски акти и тоа:

- Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 64/18 и 168/18);
- Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15);
- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Истражувајќи ги можните начини за организација и поставување на плански концепт за уредување на просторот во границата на планскиот опфат, применети се неколку принципи:

- Почитување на поставките на Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ;
- Имплементација на Планската програма со дефинирање на единици на градежно земјиште за организација и изградба на објекти со предложената намена;

- Почитување на постојаната планска и проектна документација и надоврзување на истата;
- Применување на стандардите и нормативите за урбанистичко планирање;
- Дефинирање на оптимален процент на изграденост и коефициент на искористеност на земјиштето;
- Дефинирање на оптимален капацитет на системите на комуналната инфраструктура и супраструктура.

Генералниот урбанистички план за град Валандово, општина Валандово се изработува за плански период од 10 (десет) години, односно за период од 2019 до 2029 година.

Предложената планска концепција на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се базира на:

- Анализа на постојната состојба и можностите за развој;
- Почитување на заклучните согледувања на Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ;
- Имплементација на Планската програма и решавање на зацртаните цели и задачи;
- Рационално и економично искористување на градежното земјиште;
- Надоградување на создадените вредности;
- Доследна примена на законската регулатива.

Границата и содржината на планскиот опфат се утврдени со Планската програма за изработка на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово (од 03/2019 година) изработена и донесена од страна на Општина Валандово.

Дистрибуцијата на содржините во планскиот опфат се детерминирани од повеќе зададености на просторот кои условуваат одредени сообраќајни решенија и модуси на поврзување на поедините делови од планскиот опфат: - Р1401 - (Струмица - врска со А4 - Рабово - Валандово - Балинци - Марвинци - врска со Р1102).

Во однос на наменските зони, доминантна е класата на намени А1 - домување во станбени куќи. Тоа во значителен дел претставува потврдување на постоечката изградена структура и логично надоврзување кон постоечката состојба.

Планирани се содржини од јавен карактер: комерцијални и деловни намени, деловни дејности, хотелски комплекси, јавни институции - објекти за образование, здравство и социјална заштита, култура, државни институции, верски институции, зони за спорт и рекреација и меморијални простори, кои треба да одговорат на барањата на постоечките и новите корисници.

Во североисточниот периферен дел од градот се формирани зони за производство, дистрибуција и сервиси, односно лесна и загадувачка индустрија, сервиси, соодветно опслужени со сообраќајна инфраструктура и останата комунална инфраструктурна мрежа.

Демографска анализа

Согласно Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година, во градот Валандово биле регистрирани вкупно 4402 жители од кои 190 се деца до 4 години (4.3% од вкупниот број на жители), а 594 се деца на возраст од 6 до 14 години (13.4% од вкупниот број на жители).

Прирастот на населението за период од 14 години (од 2002 година до денес) е податок до кој што може да се дојде преку метод на апроксимација изведен со користење на податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година и анализа на постоечката состојба, односно сублимација на инвентаризираниот градежен фонд и претпоставениот број на домаќинства.

Преку примена на демографски параметри врз апроксимативниот примерок и со метод на поставување на демографски рамки за развој во подрачјето кое за прв пат станува дел од градежната зона се доаѓа до планираниот број на жители за целото подрачје на планскиот опфат на ГУП Валандово.

Во опфатот на Валандово инвентаризирани се околу 1435 објекти за домување. Доколку се земе како влезен податок дека во еден објект живее по едно семејство со просек од 3,5 члена се доаѓа до околу 5022 постоечки жители ($1435 \times 3,5 = 5022$).

Нето површината за домување која е ангажирана од објектите изнесува 37,30 ха. Од тука може да се добие податок за постоечка густина на населеност, па така, постоечката бруто густина на населеност изнесува 18,47 ж/ха, а постоечката нето густина изнесува 51,60ж/ха.

Површината за домување во планскиот опфат се зголемува од 55,18ха (површина на постоечка зона), на 116,95ха, односно за 61,77ха.

Вкупниот планиран број на жители во планскиот период од 2019 до 2029 година се предвидува да изнесува 10643 жители. Планираната просечна бруто густина на населеност изнесува 61,92ж/ха, додека планираната просечната нето густина на населеност изнесува 91,00ж/ха.

Планираниот број на жители во планскиот период претставува влезен параметар за планирање на комуналната инфраструктура која треба да се изгради и да ја оптимизира и надогради постоечката во град Валандово.

Бројот на жители е релевантен податок и при определување на намената на површините кои треба да одговорат на потребите за објекти од јавен интерес како што се основни училишта, потоа објекти за спорт и рекреација и сл., а согласно член 23 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Јавни институции

Околу 12% од населението се деца во школска возраст, што во планскиот период значи очекувани околу 1277 деца за кои треба да се обезбеди површина за основно училиште и средно училиште.

Во рамки на планскиот опфат на земјиште на РМ има обезбедено површина за основно училиште и Средно училиште, како и местоположбата е дефинирана со потврдување на постоечки објекти.

Нормативот за планирање на основно училиште изнесува 25m^2 по ученик што значи дека во планскиот опфат има потреба од минимум 31.925m^2 површина за основно училиште.

Во рамки на планскиот опфат егзиртира Основно училиште Јосип Броз Тито во кое наставата се одвива во две смени и за кое има обезбедено површина од $17,506\text{m}^2$, што го задоволува нормативот за планирање на основно училиште.

Нормативот за планирање на основно училиште изнесува 30m^2 по ученик што значи дека во планскиот опфат има потреба од минимум $38,310\text{m}^2$ површина за основно училиште.

Согласно демографската анализа, дел од вкупниот број на планирани ученици во средно образование мигрираат, односно се школуваат во поголемите општини и населени места или надвор од државата.

Во рамки на планскиот опфат егзиртира Средно училиште Гоце Делчев во кое наставата се одвива во две смени и за кое има обезбедено површина од $18,755\text{m}^2$, што го задоволува нормативот за планирање на Средно училиште.

Согласно демографската анализа и вкупно планираниот број сметаме дека планираната површина ги задоволува потребите.

Дополнително со општите и посебните услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите кои служат за спроведување на урбанистичкиот план се дава можност со Архитектонско - урбанистички проекти да се предвидуваат локации за градби од јавен интерес, јавни институции, детски игралишта и заштитно зеленило во рамки на блоковите, во зависност од моменталните потреби на жителите.

Зеленило

Во насока на обезбедување на повисок стандард на домување, квалитет на работната средина и овозможување на начелото на одржлив развој, со генералниот урбанистички план за град се дадени насоки за обезбедување на минимални површини со зеленило во рамки на единиците на градежно земјиште - блокови и градежни парцели кои ќе се формираат со урбанистичко-проектни документации во следна фаза.

Површините за зеленило претставуваат обврска за реализација и во рамки на наменските зони од другите класи на намени, во дворните места на објектите, со минимален процент кој што треба да се задоволи при формирање на градежните парцели, односно при реализација на градбите.

Така, во градежните парцели кои ќе се формираат со намена А1 - домување во станбени куќи и А2 - домување во станбени згради, просечниот процент на зеленило изнесува 20%, односно, 20% во парцелите до 1000m^2 и 25% во парцелите со површина над 1000m^2 ; во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Б1 - мали комерцијални и деловни намени, Б2 - големи трговски единици, Б4 - деловни дејности, Б5 - хотели изнесува 20%;, В1 - образование и наука, В2 - здравство и социјална заштита, В3 - култура, В4 -

државни институции, В5 - верски институции, Г2 - лесна и загадувачка индустрија, Г3 - сервис, Г4 - стоваришта; процентот на зеленило изнесува 30%;, во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Д1 - парковско зеленило процент на зеленило изнесува 100%, Д2 - заштитно зеленило минималниот процент на зеленило изнесува 100%, Д3 - спорт и рекреација изнесува 20%; во градежните парцели кои ќе се формираат со намена Д4 - меморијални простори минималниот процент на зеленило изнесува 20%.

Планскиот опфат се наоѓа на југоисточниот дел на Македонија, распространет на југ од Демиркаписката Клисура, источно од реката Вардар и на запад и север од планинските огранки на Плавуш и Беласица. На север, општината Валандово се граничи со Општина Конче, на исток со Општина Струмица, на југоисток со Општина Дојран и Општина Богданци, а на запад со Општина Гевгелија. Оттука, планскиот опфат на град Валандово се наоѓа на патиштата кои водат кон Струмица и Дојран, а низ територијата на општината минува автопатот Е-75. Општината е оддалечена 26 километри од граничниот премин Дојран и 30 километри од граничниот премин Богородица, како и 48 километри од граничниот премин Ново Село.

Границата на планскиот опфат на град Валандово се наоѓа во рамки на катастарска општина Валандово.

Од најсеверната точка на планскиот опфат, границата се движи кон југ минувајќи по источната границата КП 1413, потоа ја пресекува КП 1416, се движи кон југоисток по источната граница на КП 1418, КП 1419, КП 1420, КП 1431, КП 1450, КП 1449, КП 1448/2, КП 2037/3, КП 3599/1, ја пресекува КП 2048/3, продолжува во јужен правец по источната граница на 3599/1, ја пресекува КП 2064, КП 2084/2, се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2084/1 каде што стигнува до најисточната точка на планскиот опфат.

Од најисточната точка се движи кон југ по источната и јужната граница на КП 2088, ја пресекува КП 2071, продолжува кон југ по источната граница на КП 2052, КП 3599/1, пресекува КП 449, и продолжува движејќи се во југоисточен правец по јужната граница на КП 449, ја пресекува КП 3600/3, свртувајќи во јужна насока по источната граница на КП 3054/4, поминува по североисточната и источната граница на КП 2208, КП 3600/6, потоа ја пресекува КП 3600/6, продолжува да се движи по јужната граница на КП 3742, КП 3747/2, КП 3745/2, КП 3745/1, КП 3744, КП 3722/2, КП 3731/2, КП 3725, КП 3669, КП 3727/2, КП 3714/2, КП 3729/3, КП 3712/2, КП 3712/1, КП 3711/2, КП 3710/1, свртува и се движи по источната и јужната граница на КП 3547, КП 3546/1, КП 3546/2, ја пресекува КП 3455, КП 3548, свртува југ и се движи по источната граница на КП 3795/1, ја пресекува КП 3794/1 и КП 3797, свртува и се движи по јужната граница на КП 3797, КП 3795/2, каде што стигнува до најјужната точка на планскиот опфат.

Од најјужната точка на планскиот опфат, границата продолжува да се движи кон север по западната граница по КП 3812/2, се свртува кон запад движејќи се јужната граница на КП 3419/2, КП 3419/1, КП 3424, движејќи се кон југозападен правец по источната граница на КП 3428, ја пресекува КП 3826/2, продолжува движејќи се кон западната граница на КП 3151, ја

пресекува КП 2987, потоа продолжува во северозападен правец по западната граница на КП 3037, КП 3034/2, продолжува по западната страна на КП 3024/6, потоа продолжува во северен правец по западната граница на КП 3024/4, КП 2932/1, КП 3037, потоа свртува кон запад и се движи по граница на КП 2559, и ја пресекува КП 2559, и продолжува да се движи по западната граница на КП 2942, свртувајќи кон исток се движи по северната граница на КП 2942, КП 2918, КП 2917, КП 2916/1, КП 2915, КП 2907/1, КП 2906, КП 2498, КП 2499/1, КП 2508/2, КП 2507, КП 516/1, КП 11/3, КП 2503, КП 2497/2, КП 2495, КП 2493/2, КП 2493/1, КП 2494, потоа свртува кон север, се движи по западната и северната страна на КП 2414/2, КП 2001/2, КП 2000/2, ја пресекува КП 2430/1, КП 3594/1, КП 2424, КП 2411, КП 2135/1, КП 2422/2, КП 2422/4, КП 2420, КП 2419, КП 2436, КП 2437, ја пресекува КП 2328/1, КП 2340/3, КП 2340/1, КП 2329/1, КП 2329/2, КП 2324, се движи во североисточен правец и ја пресекува КП 2006/1, потоа се движи по западната и северна граница на КП 2005, по северната граница на КП 2015, КП 2006/1, се движи кон северен правец по западната граница на КП 2017, ја пресекува КП 2017, западната граница на КП 1413 каде што стигнува до најсеверната точка на планскиот опфат.

Површината на планскиот опфат во рамки на опишаните граници изнесува 178,41 ха.

Планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, Општина Валандово опфаќа земјиште кое во основа е дефинирано како:

- единици на градежно земјиште - блокови; и
- земјиште за општа употреба - примарна и секундарна улична мрежа и заштитно зеленило.

Наменската употреба на земјиштето и градбите е уредена на ниво на наменски зони.

Наменска зона е ограничена површина од градежното земјиште со иста наменска употреба на земјиштето. Уредувањето на намената на земјиштето во Генералниот урбанистички план за град Валандово се врши со системот на класи на намени како инструмент со кој се врши класификација на дејностите и активностите во планскиот опфат.

Согласно целите дефинирани со Планската програма како и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), со оваа планска документација се врши уредување на наменските зони со следните ознаки:

- А1 - домување во станбени куќи
- А2 - домување во станбени згради
- Б1 - мали и комерцијални дејности
- Б2 - големи трговски единици
- Б3 - големи угостителски единици
- Б4 - деловни намени
- Б5 - хотели
- В1 - образование и наука

- B2 - здравство и социјална заштита
- B3 - култура
- B4 - државни институции
- B5 - верски институции
- Г2 - лесна и загадувачка индустрија;
- Г3 - сервиси;
- Г4 - стоваришта;
- Д4 - меморијални простори
- Е2 - комунална супраструктура; и
- Н3 - неизградено земјиште.

Целокупната површина на планскиот опфат на ГУП Валандово е поделена на единици на градежно земјиште - блокови. Во рамки на опфатот предвидени се 34 блока, така што секој блок е со граници кои се совпаѓаат со границата на плански опфат, и/или осовини на улици.

Во следна фаза, спроведувањето на Генералниот урбанистички план за град Валандово ќе се врши со изработка на планска, проектна и/или урбанистичко-проектна документација согласно важечката законска и подзаконска регулатива.

Во случај кога границата на градежната парцела се совпаѓа со границата на катастарската парцела и до неа има обезбеден пристап, истата се разработува со основен проект.

Кога градежната парцела се состои од две или повеќе катастарски парцели или во рамки на една катастарска парцела се формираат две или повеќе градежни парцели или кога на една катастарска парцела се предвидуваат површини за градење на две или повеќе градби, а притоа до градежната парцела има обезбеден пристап, градежната парцела и површините за градење се утврдуваат со архитектонско-урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

За секој блок поединечно се дадени нумерички показатели со максималните вредности за површини на намени и граница на блокот.

При дефинирање на градежните парцели, ќе се утврдат следните урбанистички параметри:

- број на градежна парцела;
- граница и површина на градежна парцела (m^2);
- граница и површина во која може да се гради (m^2);
- максимален процент на изграденост на земјиштето (%);
- вкупна површина по катови (m^2);
- максимален коефициент на искористеност на земјиштето (k);
- основна и компатибилна класа на намена на земјиштето и градбите;
- максимална висина на венец (m);
- максимален број на катови;
- потребен број на паркинг места (пресметани согласно стандарди и нормативи) кои треба да се обезбедат во рамките на градежната парцела.

Доколку при разработка на генералниот урбанистички план за град се дефинираат нови наменски употреби на земјиштето кои се компатибилни на наменската зона, урбанистичките параметри ќе бидат определени така што процентот на изграденост на ниво на градежна парцела не смее да надмине 70%.

Максималната висина на венецот да се планирана во однос на тротоарот од планираната улица, односно заштитниот тротоар на градбите, земен како нулта кота.

Планираната висина на градбите треба да биде пресметана со следните висини:

- кота на тротоар/заштитен тротоар (нулта кота): Б 0.00м;
- кота на прво ниво (нулта плоча - е висинска кота на плочата на приземјето на објектот во однос на котата на нивелетата на заштитниот тротоар): ќе се дефинира со проектна програма за градбите и не се дозволува нејзино поместување под котата на тротоарот, односно под котата на пристапната патека;
- катна висина за домување: мин. 2,90м.
- катна висина за деловна дејност: мин. 3,40м.
- катна висина за друга намена: ќе се дефинира со проектна програма за градбите.

Основен услов за изградба на планираната површина за градење, висина и катност е обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамките на градежната парцела, на ниво на терен или подземно или на јавен паркинг простор во рамки на блокот при разработка на блок со архитектонско-урбанистички проект, а во согласност со нормативите од член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Планирањето на уличната мрежа во планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово е извршено врз основа на актуелната законска и подзаконска регулатива и постојната состојба, односно изградниот градежен фонд, изградената сообраќајна патна и железничка инфраструктура.

Сообраќајната инфраструктура во локалитетот ја сочинуваат:

- Примарна улична мрежа: градска магистрална улица ул. 1;
- Секундарна улична мрежа: сервисна улица ул. С1-ул. С62;

Попречниот профил на ул. 1 - градска магистрална улица, се состои од два коловози (2x7,5м) со по две сообраќајни ленти (2x3,75м), велосипедска патека (1,5м) и тротоар (2м), како и разделен појас помеѓу коловозите (2м), со вкупна ширина од 22м.

Главна сообраќајна поврзаност на градот е преку регионалниот пат: - Р1401 - (Струмица-врска со А4 - Раброво - Валандово - Балинци -Марвинци - врска со Р1102).

Решавањето на стационарниот сообраќај, односно паркирањето на моторните возила во рамките на планскиот опфат зависи од дефинираната намена на земјиштето и се утврдува согласно нормативите од член 58 и член

59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

За градежните парцели паркирањето е предвидено да се решава во рамките на секоја градежна парцела поодделно, надземно или подземно. Паркирање на јавни паркинг простори е можно единствено доколку се обезбедат јавни паркинг простори на ниво на блок со претходна разработка на генералниот урбанистички план за град при што ќе се утврди точниот број на паркинг места кој се обезбедува на јавните паркинзи и за чии потреби, односно, за кои градежни парцели се однесуваат.

Бројот на потребни паркинг места зависи и од изборот на компатибилните намени во градежната парцела кои треба да се земат во предвид при изработка на проектната документација за градбите, врз основа на која се издава одобрение за градење.

Основен услов за изградба на планираната површина за градење, максимална висина и катност е обезбедување на потребниот број на паркинг места.

Планираниот развој за водоснабдување и одводнување на фекалните отпадни и атмосферски води во планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се базира на податоците за постојната мрежа добиени од надлежните институции, насоките и заклучните согледувања од Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија и анализата на можностите и природата на теренот во рамки на планскиот опфат.

До реализација на системот за водоснабдување, се планира снабдувањето со вода да се решава локално во рамки на секоја градежна парцела одделно со користење на подземни води (бунари).

Динамиката на користењето мора да биде усогласена со барањето за долгорочна експлоатација, без влошување на квалитетот и да се базира на извршени хидрогеолошки испитувања и експлоатациони истражни работи со кои ќе се дефинира режимот на хранење на бунарите и ќе се утврди нивната издашност и капацитет.

Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради што би дошло до пореметување на режимот на подземните води. Исто така, потребни се испитувања со кои ќе се утврди квалитетот на водата, односно дали физичко - хемиските и бактериолошките карактеристики на водата одговараат на законските прописи и норми.

Противпожарната заштита на предметниот локалитет е предвидено да се реализира преку поставување на хидрантска водоводна мрежа во профилиите на сообраќајниците со надворешни хидранти. Во рамки на планскиот опфат на град Валандово делумно постои изведена фекална и атмосферска канализација.

За прифаќање и одводнување на отпадните води се предвидува изградба на систем на фекална канализација со пречистителна станица, а за одведување на атмосферските води се предвидува изградба на систем на атмосферска канализација.

Фекалната и атмосферската канализација се со траси во коридорите на сообраќајниците и ги следат подолжните падови на планираните улици. Техничките детали ќе се решаваат во следна фаза со основни проекти и проекти за инфраструктура.

Фекалната канализација завршува во планирана пречистителна станица, од каде пречистените отпадни води преку канал се водат до река Вардар.

Техничкото решение за поврзување на канализационата мрежа надвор од планскиот опфат карактеристиките ќе бидат третирали со Проекти за инфраструктура и Основни проекти со оглед на тоа што правното дејство на овој ГУП е исклучиво во рамки на границите на планскиот опфат.

Минималниот профил кој е усвоен за новопланираните краци на фекална канализација е $\Phi 250\text{мм}$.

За атмосферската канализација усвоен е минимален пресек од $\Phi 300\text{мм}$.

За отпадните води и водите од технолошкиот процес во рамки на зоните за производство, дистрибуција и сервиси (наменска зона Г2 - лесна и незгадувачка индустрија, Г3 - сервиси) се предвидува систем на прочистување во рамки на сопствена парцела. Пред да се изврши поврзувањето на корисниците кон мрежата, се предвидува задолжителен третман на отпадните води од технолошкиот процес и фекалните отпадни води во сопствената градежна парцела. Понатаму, отпадните води се прифатени од фекалната канализациона мрежа се испуштаат во системот.

Притоа, квалитетот на отпадната вода мора да биде во согласност со Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води, односно квалитетот на отпадната вода не смее да биде понизок од квалитетот на реципиентот.

Крајниот реципиент на атмосферските и пречистените отпадните води, река Анска, река Вардар, што се наоѓа надвор од граница со планскиот опфат на град Валандово.

Поврзувањето на корисниците со инфраструктурната канализациона мрежа за одведување на отпадните води се предвидува да се изведе преку приклучна шахта (армирано-бетонска, со прописен капак на отворот), поставена на пресекот со осовината на примарниот одводен канал.

Трасите на комуналната хидротехничка инфраструктура за планскиот опфат на Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, се планирани на земјиште за општа употреба.

Со Генерален урбанистички план за град Валандово, општина Валандово, со површина на плански опфат од 171,87ха, анализирана е електро-енергетската мрежа за плански период од 2019 до 2029 година.

Потребите за електрична моќност во планскиот опфат се дефинирани со користење на следните коефициенти:

- А - домување: 1kW/жител
- Б - комерцијални и деловни намени и В - јавни институции: 193 kW/ха
- Г - производство, дистрибуција и сервиси: 293 kW/ха
- Д - зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори: 15 kW/ха .

Потребите за електрична моќност во рамки на планскиот опфат за плански период од 2019 до 2029 година изнесуваат 20449,67 kW.

Согласно податоците од ЕВН АД Македонија, во рамки на опфатот поминуваат траси на надземни водови и тоа: 10 kV надземен далековод и постојни трафостаници. Предвидени се заштитни појаси за 10kV по 6 метри лево и десно од основината на далеководот.

Во зоната за лесна и загадувачка индустрија, доколку се утврдат зголемени потреби за снабдување кај поединечните капацитети, се предвидува изградба на трансформаторски станици во рамки на градежните парцели.

Сите деталите и развојот ќе бидат дефинирани во соработка со стручна служба на ЕВН Македонија.

Според податоците добиени од АД МЕПСО, низ планскиот опфат не поминуваат постоечки и планирани траси во нивна сопственост.

Според податоците добиени од Македонски Телеком АД - Скопје и Агенцијата за електронски комуникации во рамки на планскиот опфат има изведена електронска комуникациска мрежа: бакарни кабли, телефонска канализација. Во голема мера оваа мрежа ги опслужува постоечките објекти. Поврзувањето во телекомуникацискиот сообраќај е со приклучок на телефонската централа во Валандово.

Со цел да се опслужат и површините кои за прв пат се тема на урбанизација со овој план, планирана е нова електронска комуникациска мрежа.

Телекомуникациските коридори за новата инфраструктура се планирани да се поставуваат во површините на тротоарите и истите да се надоврзат на постоечката мрежа. Развојот на телефонската мрежа се планира да се изведе претежно како кабловска водена во земјени ровови и делумно во телефонска канализација до собирно распределителни ормани со дефиниран манипулативен простор со димензии 1,0mx0,5м. Бројот и местоположбата на овие инфраструктурни објекти ќе биде дефинирана согласно развојните потреби на мрежата, во коридорот на тротоарот или надвор од коридорот на тротоарот (во зависност од конкретната ситуација и услови на теренот), а во соработка со стручните служби на надлежната институција.

Приклучокот на сите телефонски претплатнички места ќе биде во најблиската автоматска дигитална централа. Бројот на потребните линии ќе биде дефиниран во наредната фаза и истиот не е лимитирачки.

Согласно податоците во рамки на планскиот опфат на ГУП Валандово нема изведена и проектирана гасоводна мрежа и објекти.

Доколку во планскиот период развојните програми на надлежните институции укажат на потреба од приклучување на град Валандово во системот за гасификација, поставувањето на трасите на гасоводите и гасоводните објекти ќе се решава со проекти за инфраструктура.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;

- Озеленување на дворните и слободните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планските решенија.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ” бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);

17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18);
22. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
23. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
4. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
5. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
6. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
8. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
9. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
10. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)
11. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/1, 39/16 и 99/18), Градоначалникот на Општина Валандово, на ден [REDACTED] година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ ГУП за Град Валандово, општина Валандово, кој го донесува Советот на Општина Валандово потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ ГУП за Град Валандово, општина Валандово, се определуваат следните: Општина Валандово, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЕВН, Министерство за економија.
3. За планскиот документ ГУП за Град Валандово, општина Валандово, за чија изработка е одговорно Иванов Инженеринг Битола, а го донесува Советот на Општина Валандово, донесувањето на планскиот документ ГУП за Град Валандово, општина Валандово има влијание врз животната средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз амбиенталниот воздух, влијание врз подземните и површинските води, влијание врз пределот, влијание врз биодиверзитетот, влијание врз почвата и влијание во однос на генерирање на отпадот, влијание врз културното наследство.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Валандово на следната веб адреса/и: www.valandovo.gov.mk.
6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Министерството за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на веб страната.

Бр. [REDACTED]
Датум: [REDACTED]
Место: Валандово

ОПШТИНА ВАЛАНДОВО
ГРАДОНАЧАЛНИК
Перо Костадинов

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Архивски број УП1-15-1412/2019

✓ Дата: 10-10-2019

ДО: Општина Валандово
Ул. Иво Лола Рибар б.б.
2460 Валандово
Република Северна Македонија

ПРЕДМЕТ: Известување
Врска: Ваш бр. 12-278/19 од 26.09.2019 година

Почитувани,

Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15-1412/2019 од 03.10.2019 година поврзано со постапката за носење на планската документација за ГУП за град Валандово – Општина Валандово, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Изработил: Бајрам Цамиев

Контролирал: Милена Тапасовска

Согласен: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Редети

ЗАМЕНИК МИНИСТЕР
м-р Јани Макрадули

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за ГУП за Град Валандово, општина Валандово;
- ЛЕАП за општина Валандово;
- ЛЕР за општина Валандово;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.